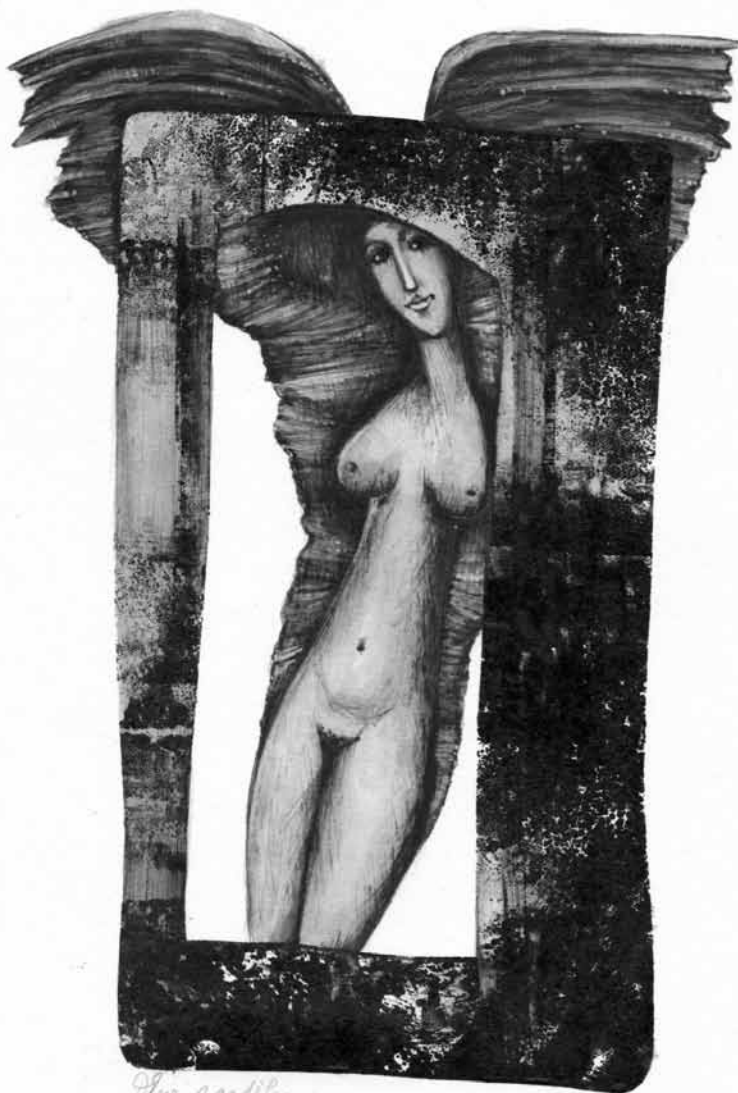

bulletin Střediska východočeských spisovatelů

číslo 55 ❖ ročník XV ❖ 2019

Okno s andělem

M. J. 2016

Ilustrace: Martina Jirčíková – OKNO S ANDĚLEM

STOPA, KTERÁ NEVYCHLADNE

(Za Josefem Plachetkou)

Spisovatel Ing. Josef Plachetka (1946), jemuž byl prostor Orlických hor celoživotním domovem, patřil k okruhu spisovatelů, kteří dožrávali pod perutěmi zaniklého, ale pamětníky stále vzpomínaného nakladatelství Kruh. V knize Každým ránem znovu panna napsal: *legedy nikdy nemívají jedinou podobu*. Pro nás pamětníky se stal legendou nejen pro to, že jeho tvorba byla již v samotném rozběhu velice slibná, jeho talent nesporný a vskutku mimořádný. Život jej však posléze odvedl k odlišným prioritám. K rozmanitým povinnos-

tem prvního muže obce Byzhradec, k nespočetným povinnostem a starostem ředitele Středního odborného učiliště obchodu a řemesel v Rychnově nad Kněžnou.

Pro literární přátele se stal legendou, dlouho a úpěnlivě věřili v jeho návrat k literatuře, neboť stále udržoval s literárním prostředím bezprostřední kontakt, stále *zůstával jedním v řadě, jedním z nás*. Sám sebe v nadsázce označoval za nejděle nepišícího spisovatele. Jeho tvorby jsme si stále vážili, na tom se nic nezměnilo. Jako většina tehdejších autorů začal sbírat vavříny v četných literárních soutěžích, knižně debutoval ve sborníku nakladatelství Kruh, v roce 1978 vydal v tomtéž nakladatelství pozoruhodnou prvotinu Návrat až k ránu, na kterou navázal (již v Oftisu) knihou Každým ránem znovu panna. Těm, kdož měli možnost jeho tvorbu sledovat, zůstávají v paměti pasáže z další knihy, úzké torzo podobné poupěti, v jehož rozkvět doufali. Nelze opomenout ani publikaci Byzhradec (2001), věnovanou minulosti, přítomnosti i perspektivám obce.

Životní rozcestí nasměrovalo Josefa Plachetku odlišným směrem, v němž získal starostlivostí a svědomitostí stejné renomé, jako ve světě literatury. Neboť byl nejen talentovaným spisovatelem, ale především vyzrálým člověkem, ubírajícím se rovnými cestami, mužem, jemuž se dalo věřit, protože si důvěru zasluhoval. Pro mnohé z nás byl a zůstal především skvělým a nezapomenutelným kamarádem. Souhrou okolností jsme se stali přáteli nejprve na literárním poli, naše kamarádství však přerostlo do širších dimenzí. Přes geografickou vzdálenost jsme k sobě měli velice blízko. Stále mám v paměti společné toulky po okolí jeho bydliště, stále mám v paměti jeho lehce melancholické okouzlení (spojené se vzpomínkami na dětské zážitky) při posezení u pomrkávající petrolejky, jeho nadšení z noční tmou poletujících světlušek. Dokázal se upřímně těšit z drobných radostí, to je vskutku vzácný dar, uměl působit drobná potěšení i lidem kolem sebe. Nastávají zdánlivě všední okamžiky, které nám ulpívají v paměti a teprve čas jim dodává plnost, váhu, trvalost a moudrost. Některé budou navždy spjaty s jeho jménem.

Rozhodně se občas vrátíme k jeho tvorbě, protože ožíví minulost, především však proto, že si pozornost a úctu zaslouží. Tak jako si zaslouží zůstat in memoriam v našem středu jako iniciativní, všestranně úspěšný a přece skromný člověk, vážící každé napsané i vyslovené slovo. Zanechal po sobě zřetelnou, krásně čitelnou stopu, která nevychladne.

Pokud ještě někdy spatřím ve tmě mihnutí světlušky, vytane mi v paměti jméno Josef Plachetka.

František Uher

- V úterý 8. ledna 2019 v Černíkovicích se za Středisko východočeských spisovatelů s kolegou naposled rozloučili Josef Lukášek, Míla Dušek a Milan Dušek.

JOSEF PLACHETKA

MEDITERÁNSKÉ AFRODIZIAKUM

A tehdy – v první podvečer na mořské pláži u hotelu Plavi horizont, kdy mu nahým tělem zakryla nízké slunce, takže vnímal pouze její štíhlou siluetu, prosvícené vlasy a mokrý kudrnatý klín, – tehdy, v té podivně vypjaté chvíli, se mu po dlouhé chvíli vybavilo: Žena je nejkrásnější, když vychází z moře.

Kráčela z vody. Měla na sobě tisíce třpytivých kapiček. Šla sebevědomě a samozřejmě, jako kdyby nahá chodila před zraky desítek mužů od narození. Když ho téměř mýjela, zachytil překvapivě její přímý pohled. Uhnul očima na plavé zmaččené vlasy a dostal na sebe zlost. I v tom kratičkém setkání vytušil nepatrný zlomek tajemného zájmu, který vlastní vinou propásl, nevyužil, protože ho překvapil.

***

Vzhlédl.

Dva kroky od něho odstoupila, nechala z nohou sklouznout ty pantoflíčky z blešího trhu v Budvě a začala se pomalými, vláčnými pohyby svlékat proti moři, proti jeho očím. Svlékala se velebně, jako by rozbalovala dar z lásky.

Zjitřenými smysly ji sledoval, jak nahá na chvíli strnula ve světlé noci jako socha, potom s pečlivostí zralé ženy rozložila šaty na kámen vedle něho, a ulehla.

Divocí psi v horách zmlkli.

***

Po žhavém přímořském létu přišel podzim se svými šedivými, plíhavými dny. Smířený s ustálenou podobou legendy o Lucii, jak ji prožil, jak si ji v prvních dnech po návratu od moře dotvořil, usedal v kanceláři za svůj stůl, kde horké letní dny s Lucií bytostně připomínalo už jenom sesychající granátové jablko. Dny a večery s ní splývaly v jediné milostně marnivé a vonící setkání, ale o jablku si pamato-

val, že mu je Lucie darovala, když se vrátila z výletu po pobřeží Kotorské boky. V onom odpoledni, kdy mu dala ten symbol plodnosti, vyprávěla o neskutečném kostelíku na mořské hladině, temně zářivá s očima plnými úžasu, líčila pověst o námořnících a rybářích, tři sta let navážejících na loďkách kameny do moře, až vytvořili ostrov pro ten malý bílý kostelík, jako díkůvzdání za šťastné návraty z moře, jako symbol lidské houževnatosti a vytrvalosti po naplnění touhy. Téměř fyzicky cítil její sympatie nad konáním těch zapomenutých a bezejmenných lidí moře, aby naplnili svůj zvláštní sen.

Věděl bych o smysluplnějším konání, řekl a podíval se na ni tak, že nemohla mít pochyb o tom, co má na mysli. Jednou rukou mu zakryla oči, druhou ústa. Políbil ji do dlaně. Odtáhla ruce a putovala s nimi k jeho skráním. Rouhání proti příběhu, který ji vnitřně uspokojoval, nelibě nesla. Zmlkla, otočila se naznak a pod zavřenými víčky se zlobila a dosnívala si svůj příběh, protože ve snu jí ho nikdo nezlehčoval.

Usedal vedle řidiče do služebního vozu, ale krajina za promáčenými okny už ani trochu neprovokovala představy horkých letních dnů, sladkou lenost a svobodu daleko od domova, divokou krásu pobřežních skal, vůni ryb, jódu, hravost zpěněných vrcholků vln. Přesto ve chvílích klidu musel z ničeho nic tajit dech nad jasem, z něhož se – jako na filmovém plátně – vynořovaly oči plné tajemství, zpomalené obrazy z legendy jménem Lucie mezi její první a poslední nahotou, která s odstupem času připomínala obraz čehosi dávného, prvotního a samozřejmého, co zmenšovalo její smyslnost.

V teplé pohodě služebního vozu s plískanicí za skly, nerušen vůněmi, provokoval závan jemného a drahého parfému Luciiných vlasů, dlouhé šíše, ramen...

V pozdním podzimu už uměl pojmenovat tu dráždivou vůni Luciina těla na mořském pobřeží: Quebracho. Jméno toho parfému znělo tajemně a tvrdě jako pravda posledního rána, když nepřišla k autobusu. Krutě jako konec plavé legendy Lucie v posledním svítání u moře, kdy mohla uniknout pouze přes tivatský přístav na nějaké soukromé jachtě s bohatým brýlatým mužem; snad do Itálie, snad ještě dál. Měl až příliš jasnou představu velké bílé vily s vysokým plotem a udržovanou zahradou, pobíhajícími psy, zaparkovanou limuzínou u vchodu do domu. Jiné odpovídající prostředí pro ni nenašel, nechtěl. Neuměl.

Čas od času se zatetelil ješitností, jak krásná žena mu patřila, i když v podzimních dnech se už kontury její krásy rozostřovaly a zamlžovaly dálkou. Trochu teskný, lehce trýznivý pocit z lásky, která kolem něho prošla, si hýčkal až k smyslové malátnosti. Kdosi druhý v něm ale čím dál častěji pochyboval, jestli je možné, aby ještě jednou, někdy později, než přijde stáří, prožil takové okouzlení a tělesnou i duševní rozkoš jako s Lucií.

Vracel se ze služebních cest, ze své kanceláře, vnitřně vyrovnaný ke své manželce, vzrušený tajemstvím, které patřilo minulosti, uplynulému létu, místu daleko od domova, a nemohlo ohrozit jeho rodinné pohodlí a klid domova.

Mstil se tak té legendě Lucii za proradnost, s jakou ho opustila bez slůvka rozloučení nebo vysvětlení. S novou chutí se miloval se svojí stárnoucí, ale stále ještě přitažlivou ženou, aby pokořil tu krásnou plavou Lucii, aby zapomněl na krutý žert s podobou Lucie a manželky kdysi dávno.

Když z vlastní vůle odešla, namlouval si, měla zmizet i z podvědomí, ale dráždivá, jemná a drahá vůně Quebracho už na podzim, patřila jeho ženě. Mohl si tu lahvičku na toaletním stolku ohmatat, odšroubovat uzávěr, a nechat tu vůni voňavě se vysmívat. Na ženu, jakou jsem byla já, se nezapomíná, drahý Petře.

Právě ve chvílích, kdy chtěl zapomenout, kdy začínal legendu o Lucii zahánět i s provázející vůní, protože se v něm zabydlovala víc, než si přál a tvrdošjně se vracela, se nedala odehnat. Vnucovala se tím nejjemnějším předivem obrazů, gest a milých slov, až se zachytil prvním a potom i druhým drápkem, až se zmítal v síti úvah, dohadů a představ, protože se od minulosti, od legendy Lucie už nedokázal odpoutat.

Našli ji ještě týž den dopoledne rybáři. Pár metrů od ústí zátoky, řekla mu zlatá průvodkyně ve své kanceláři u kávy. Už ten den odpoledne mi volal stálý zástupce z hotelu. Byla jsem ráda, že se její zmizení vysvětlilo. To víte, kdyby emigrovala; kdopak stojí o problémy?

Těkal očima po stěnách polepených reklamními plakáty cestovních kanceláří, které měly průvodkyni příjemnit zimní úřadování, až se zastavil na okně, do kterého se monotónně střefoval déšť.

Ale proboha, proč? Chtělo se mu vykřiknout, protože ta zlatem ověšená průvodkyně mu nutila cosi, co nemohl a nechtěl pochopit, ale byl zvyklý naslouchat ukázněně i špatným zprávám. Buď se přecenila, nebo tomu chtěla, pokračovala sdílně zlatá průvodkyně. Mluvila jsem s jejím mužem a můžu vám říci, že mě překvapilo, jak lhostejně zprávu o její smrti přijal. Tam je možné asi spatřovat ten hlavní důvod, ale o tom vy budete vědět víc než já, neopomněla významně zdůraznit.

Nevěděl.

Když sevření v prsou povolilo, kráčel už třiačtyřicetiletý, trochu prošedivělý, úspěšný muž s elegantním kufříkem v pravé ruce po rušné ulici ke svému služebnímu vozu. Na ty, kteří si ho na chodníku povšimli, působil pouze zamýšleně. Snad si vyčítal, že víc usiloval o její tělo, než o duši, tak jemnou, složitou a zranitelnou. Snad skládal novou mozaiku z těch několika šťastných dnů s Lucií uprostřed přímořského léta a hledal neznámou příchuť jejích slov, aby pochopil zatím nepochopitelné. Snad tušil, že kráčí vstříc teď ještě nepoznané, ale pro něho

trýznivější podobě legendy Lucie, která ho bude vyčítavě provázet pohodlně nerozhodnými dny do konce života.

Jenomže legendy nikdy nemívají jedinou podobu.

(Autorem krácená povídka byla zveřejněna v literárním sborníku PĚT Z KRUHU)

BLAHOPŘEJEME K JUBILEU MILANU BÁČOVI

Milan Báča (7. 4. 1959) je ředitelem gymnázia ve Svitavách. Vydal řadu, učebnicových textů, je autorem literárně zaměřených článků o K. Havlíčku Borovském, L. Vaculíkovi, O. Neffovi, J. Topolovi, A. Lustigovi. B. Němcové, A. Jiráskovi, T. Novákové a dalších. Je autorem knihy LITERÁRNÍ TOULKY PO SVITAVSKU (2014). Získal za ni regionální cenu E. E. Kische za literaturu faktu. V roce 2018 přidal SLOVNÍK SPISOVATELŮ SVITAVSKA a letos byl z Klubu SVČS přeřazen do literární sekce Střediska.

ZE SLOVA ÚVODEM:

Svitavsko v širším smyslu, tedy okres Svitavy zahrnující regiony Jevíčka a okolí, Litomyšle a okolí, Moravské Třebové a okolí, Poličky a okolí a Svitavy a okolí, je regionem, který se může pochlubit bohatou, ale neskutečně složitou historií, bohatou kulturou a literárními tradicemi. Oblast bývalého okresu Svitavy leží na východním cípu východních Čech a je vymezen starobylými městy Jevíčko, Litomyšl, Moravská Třebová, Polička a Svitavy, zapomenout nesmíme na další dvě města regionu, tedy Březovou nad Svitavou a Bystré. Každé z uvedených měst a jejich okolí dává námět na zpracování samotné knihy, byť historie a kulturní tradice v nich jsou odlišné, specifické. Možná je právě toto příčinou takové literární bohatosti, tak bohatých literárních tradic a tak bohatého literárního místopisu, kterým Svitavsko disponuje.

Kniha přináší přehled literátů, osobností literatury, které jsou spjaté s tímto regionem. Do slovníku jsou zařazeni autoři poezie, prózy a divadelních her, autoři zabývající se literárními vědami (literární historií, teorií a kritikou), mapující životy a díla jiných spisovatelů, překladatelé, písmáci, archiváři, knihari, tiskaři, vydavatelé, nakladatelé. Divadelníci a autoři činní v nějakém kulturně literárním uskupení, dále publicisté, vlastivědní pracovníci a badatelé zabývající se literární problematikou. Zmiňujeme také některé autory literárně zaměřených učebnic, čítanek či metodických příruček... Ve všech případech je podmínkou, aby se autor na Svitavsku narodil, studoval zde nebo pracoval, tvořil, žil či krátce pobyl, případně aby zde měl rodinné kořeny.

(Své místo zde má Jan Dvořák, náš čestný předseda, zemřelý člen našeho Střediska Miroslav Bastl, Beran Rudolf, Pecháček Ladislav, spisovatel literatury faktu Josef Havel z Ústí nad Orlicí, který byl nedávno hostem Kruhu, a pochopitelně Milan Báča.)

BLAHOPŘEJEME K JUBILEU PAVLU PEŠÁTOVI

PAVEL PEŠÁT

VOLOĎA

V malé brašně jsem si s sebou nesl do letadla i nefunkční kovový zapalovač, vypadající jako malá pistole. Když jsem procházel odbavovacím prostorem, ozval se výstražný signál. „Doufám, že nechceš s pomocí téhle pistolky unést letadlo, chlapče?“ zeptal se mě muž v letištní uniformě. „Kdepak, to je moje oblíbená hračka. Když někam jedeme, tak ji nosím s sebou pro štěstí,“ odpověděl jsem, co nejrozhodněji jsem dovedl. Měl jsem ale také strach, aby mi ten pán nezakázal s rodiči letět. Mohl by přece říct, že jsem se snažil propašovat na palubu letadla zapalovač, podobající se malé pistoli. Všiml jsem si, jak ten pán na mé rodiče mrkl. To mě trochu uklidnilo. „Letím se svými rodiči na dva týdny do Bulharska,“ vysvětloval jsem. „A nejvíc se těším, až se budu koupat a potápět v moři.“

„Už jsi někdy letěl letadlem?“ zajímal se dál letištní zaměstnanec. „Ještě ne a taky jsem nebyl nikdy u moře. Je mi teprve šest.“

„Tak ti přeju příjemný let a hezky si to u moře užij,“ usmál se na mě ten příjemný pán a mrkl teď pro změnu na mě. Ještě trochu jsem se letět bál, ale mnohem víc jsem se na let těšil. Už samotný start pro mě znamenal velký zážitek. Naše letadlo začalo hučet a rolovat po letištní dráze. Myslím, že už v té chvíli se mě zmocnilo dojetí. Nejspíš z toho, že můžu sedět v tak velkém stroji, který se se mnou a rodiči za chvíli vznese, a že ho vynalezli lidé. Jak jsme nabírali rychlost, zalehly mi uši a do sedadla mě tiskla stále větší síla. A pak jsme se najednou začali odlepovat od země a já měl báječný pocit z toho, že i my lidé umíme létat jako ptáci. Na strach jsem úplně zapomněl. Dokonce jsem si chvílemi připadal, že jsem to já, kdo má křídla. Let jsem si velmi užíval a díval se na nebe a na mraky. Taky jsem pokukoval trochu stydlivě po pěkných letuškách. Příjemně se na mě usmívaly a hostily i mě různými dobrotami. Trochu mě mrzelo, že let tak rychle utekl.

Většinu dní jsme trávili já a rodiče převážně u moře. Písek na pláži byl horký. Když stálo slunce vysoko nad našimi hlavami, sotva jsem po něm dokázal udělat bosý víc než pár kroků. Schválně jsem se po něm snažil bez bot překonávat různé

vzdálenosti. Vždycky se mi ale ulevilo, když jsem se dostal opět na deku. Plavat jsem ještě neuměl, ale každý den jsem dělal pokroky. Brzy jsem v přítomnosti tatky nebo mamky zvládal bez kruhu a nafukovacích křídélek i několik temp. Neměl jsem ale rád miliony malých medúz, které se při přílivu vznášely v moři. Byly odporně slizké a často mě nepříjemně žahaly.

Ještě víc než koupání jsem se věnoval potápění. Jako správný potápěč začátečník jsem s sebou měl brýle, komínek i ploutve. Bavilo mě pozorovat podmořský svět i tam, kde mi voda sahala sotva po pás. Překvapovalo mě, že i v tak malé hloubce, kde chodí po mořském dně tak moc lidí, žije tolik malých ryb i krabů. Hlavně tam ale ležely na písčitém dně spousty prázdných lastur. Stačilo je jen sbírat. Tato činnost mě bavila od prvního dne. Nejvíc mušlíček jsem ale nacházel na úzkém pruhu písku na rozhraní pláže a moře, který omývaly zpěněné mořské vlny.

Hodně jsem si také s rodiči vyprávěl a byl jsem rád, že mě vzali k moři s sebou. Jen mě trochu mrzelo, že s námi nejel můj brácha. Rodiče se ho ještě k moři vzít neodvážili, protože mu byly teprve tři roky. A tak zůstal doma s babičkou a dědou.

Táta se odjakživa rád slunil. Ani v Bulharsku neposlechl v prvních dnech mámino varování, aby neležel celý den na slunci, a dostal úžeh. Celé dva dny pak musel s teplotami odpočívat v chatce. A tak jsme se vydali já a máma na pláž sami. Mamka si se mnou vyprávěla a chodila se se mnou i koupat. Táta mi ale u moře přece jen chyběl. Toho dne jsem si všiml na pláži statného muže, stojícího jen pár kroků od nás, který právě pozoroval masivním dalekohledem moře. Po krátkém váhání jsem šel k tomu pánovi a zeptal se ho: „Nepučil byste mi, prosím vás, ten dalekohled? Já bych se chtěl taky kouknout.“

„Zděs, máličku, pasmatri!“ podával mně muž s úsměvem dalekohled. Vůbec mě nepřekvapilo, že mi rozuměl, o co ho žádám. Hned jsem poznal, že ten pán mluví rusky. Nijak tomu nevadilo, že jsem se měl stát školákem až po prázdninách a ruština se učila až od čtvrté třídy. Slýchával jsem ji totiž dost často doma. Mamka byla učitelka na základce a kromě své aprobace, zeměpisu a přírodopisu, učila i pár hodin ruštiny. Když se připravovala doma na hodiny, opakovala si ruská slovíčka i věty obvykle nahlas. Někdy zkoušel mámu dokonce táta. V ruštině totiž vynikal a byl na to hrdý. Také ale častěji říkával, že je to bohužel jediný světový jazyk, který se naučil. S ruštinou sice začal až na vojně, ale obrovsky se v ní zlepšil při několika zájezdech do Ruska s fotbalovým oddílem. Většinou je sám pořádal a účastnil se jich i jako tajemník oddílu a vedoucí mužstva. Podíval se s fotbalisty i do vzdálených sovětských republik v Asii. Častěji vyprávěl doma zážitky ze zájezdů, kde hrál důležitou roli. Určitě se nám tím chtěl i trochu pochlubit. Na závěr nejednou poznamenal, že kdyby byl býval neodešel v osmašedesátém ze strany, tak bychom se dnes měli jako velcí boháči. Ničeho prý ale nelituje. Tomu jsem sice moc nerozuměl, ale tatku jsem měl vždycky rád, jaký byl. V dalekohledu se zdála být i vzdálená místa na moři na dosah. Žasl jsem, že to, co vypadalo

při pohledu pouhým okem jako malá tečka, je ve skutečnosti velká mořská loď. S pomocí dalekohledu jsem dohlédl až na samotný obzor. Moře se ale prostíralo ještě mnohem, mnohem dál. Po chvíli jsem muži dalekohled s poděkováním vrátil. Mamka o mém úmyslu požádat neznámého člověka o dalekohled už od začátku věděla. Když jsem se rozhodl toho pána, připomínajícího trochu sibiřského medvěda, oslovit, měla maličko strach. Nic proti tomu nenamítala, ale celou dobu mě nespouštěla z očí. Za chvíli k nám přišla a začala se s pánem bavit rusky. Bylo mi líto, že si mě můj nový známý už nevšímá. „I kak těbjá zavút?“ pohlédl však na mě zničehonic Rus, jako by četl mé myšlenky. „Pán se ptá, jak se jmenuješ,“ oznámila mi mamka. „Ja Valóda,“ podával mi muž mohutnou ruku. Ucítil jsem jeho pevný stisk a pomyslel si, že má určitě hroznou sílu. Mamka a já jsme ještě ten den vyprávěli o Volodovi nemocnému tátovi. Ten hned prohlásil, že zítra půjde na pláž s námi. Chtěl se s Volodou také seznámit a popovídat si s ním. Jen s největším úsilím se mámě a mně podařilo tatku přemluvit, aby se ještě den vyležel. K moři se s námi vydal až pozítří a hned si padli s Volodou do oka. Od toho dne spolu na pláži živě diskutovali, zejména o fotbale. Ukázalo se, že k sobě mají blízko nejen věkem. Náš nový ruský kamarád býval kanonýrem jakéhosi fotbalového mužstva. Pracoval jako projektant, ale fotbalu se věnoval dál. Vedl jako trenér žáky o něco starší než jsem byl já. Na mě Voloda v žádném případě nezapomněl. Házela a kopal si se mnou míčem, chodili jsme se spolu koupat do moře, pomáhal mi stavět stavby z písku. Smál se, jak se štítím medúz, a odháněl je ode mě. Jeho slovům jsem moc nerozuměl. Z jeho očí, tváře a pohybů jsem ale většinou poznal, co mi chce sdělit. Mezi mnou a Volodou vzniklo přátelské pouto. Nijak tomu nevadilo, že každý mluvíme jiným jazykem.

„Pojď se, kamaráde, koupat,“ sděloval mi můj ruský kamarád i mávnutím ruky. Měl jsem na sobě kruh a nafukovací křídélka, i tak Voloda střežil každý můj pohyb, abych z kruhu nevyšel, aby se mi nic nestalo. Nejen s tatkou, ale také s Volodou jsem se koupal i v hloubce několikrát větší, než jsem byl já. Moře tu bylo sice černější než u břehu, ale když jsem si s sebou vzal potápěčské brýle, mohl jsem pozorovat nové druhy ryb i živočichů na mořském dně. Každým dnem naše přátelství s Volodou sílilo. Jednou jsem zase sbíral mušle. Chtěl jsem jich nasbírat co nejvíc, abych jimi mohl obdarovat své blízké a přátele. Část jsem jich chtěl dát rodičům, část Volodovi a nějaké jsem chtěl přivést bráchovi a babičce s dědou. Nevím, jak dlouho jsem šel po úzkém, hladkém pruhu písku, který neustále omývalo i s mými chodidly moře. Celou tu dobu jsem se totiž soustředil jen na sběr mušliček a upíral pohled pod nohy. Nic jiného jsem nevnímal. Po nějaké době mě překvapilo, že už mám velký igelitový sáček skoro plný schránek. Začínal jsem vnímat tiché šplouchání moře a hlasy lidí kolem sebe. Došlo mi, že bych se měl vrátit k rodičům. Začal jsem se rozhlížet kolem sebe. Neviděl jsem však rodiče, ani náš slunečník a deku, nepoznával jsem vůbec žádné místo. Dlouho

jsem bloudil mezi spoustami cizích lidí na pláži. Bylo mi strašně smutno a bál jsem se. „Neznáte, prosím vás, mé rodiče? Mou mamku a mýho vysokýho tatku? Hrál závodně fotbal a je to velkej sportovec... Nebo mého kamaráda Volodu?“ ptal jsem se lidí na pláži. „Je mohutný a vypadá trochu jako medvěd.“ Všichni jen nechápavě kroutili hlavami, protože mi nerozuměli. Bál jsem se, že už možná rodiče, Volodu a další blízké lidi nikdy neuvidím. „Ty jsi Martin a ztratil ses rodičům?“ oslovili mě najednou dva neznámí lidé, pán s paní. Mile se na mě usmívali. „Ano, jsem.“ Řekli, že mluvili s mou mamkou, která je žádala, aby mě pomáhali najít. Konečně jsem poznal, že jsem v bezpečí. Vyprávěl jsem svým zachráncům o tom, jak jsem hledal mušle, pro koho jsou, a dokonce jsem jim hned nějaké věnoval. Ti milí lidé mě hned odvedli za rodiči. „Měla jsem o tebe strašný strach,“ vítala mě máma se slzami v očích. Objímala mě přitom tak, že mě málem rozmačkala. „Bála jsem se, jestli ses neutopil.“ A také táta mě mohutně objal a spolu s mámou děkovali lidem, kteří mě našli. Po chvíli přišel i Voloda, v ruce dalekohled, a nádherně se usmíval. Pak na mě mluvil vážným hlasem. Poznal jsem, že mi říká, že jsem měl dávat větší pozor a nechodit tak daleko. Jeho hlas zněl káravě. Nedokázal ale v něm, ani ve tváři skrýt velkou radost, že jsem zase v pořádku mezi svými blízkými. Když jsem mu odsypal z mého sáčku do dlaně několik mušlí, zlobit se už neuměl. Tatka mi vyprávěl, že když jsem se ztratil, máma oslovovala na pláži neznámé lidi a prosila je, aby mě našli. Prý se jich do mého hledání zapojilo aspoň tucet. Voloda se mě vydal hledat také. A vzal si s sebou na pomoc i dalekohled, kterým pozoroval jak pláž, tak i moře. Na rodičích i Volodovi bylo vidět, jak se o mě báli a jak jsou z hledání vyčerpaní. Teď se ale radovali. A nejen oni. I další lidé mě přicházeli pozdravit a poplácávali mě po ramenou. Měli radost, že se mi nic nestalo a jsem zase mezi blízkými.

V Bulharsku jsme pak prožili s Volodou ještě několik pěkných dní. Když jsme se s naším ruským přítelem den před naším odjezdem na pláži loučili, táta mu dal na památku svou krásnou bílou kapitánskou čepici. „Uvidíme se ještě někdy, Volodo?“ zeptal jsem se. Voloda mým slovům často přesně nerozuměl. I teď jsem ale poznal, že jejich smysl pochopil. „Martin, pajdi sjudá,“ natáhl přede mě ruku s dalekohledem. „Vazmí. Éto dlja těbjá.“ Vzal mou dlaň a vložil do ní svůj dalekohled. Mírně jsem ho sevřel ve své dlani a Voloda mi ještě trochu stiskl mé prsty, abych pochopil, že od teď patří tento dalekohled jen mně. Ani jsem si v té chvíli neuvědomoval, že mi dává hodnotný dárek, protože mě ovládl smutek z našeho loučení. Víc už jsem svému příteli říct nedokázal. Myslím, že i teď pochopil, proč jsem ztratil řeč. Silnou paží objal opatrně mou hlavu a přitiskl ji krátce na svou hrud. „Ty charošij málčik. My vsegdá būdem družjá,“ řekl.

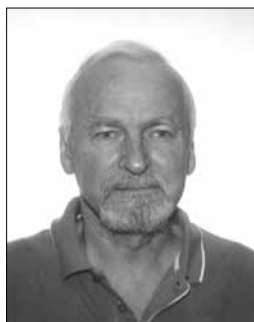
„Jak se řekne rusky: To je dárek pro tebe?“ zeptal jsem se, když jsme se vrátili já a rodiče do naší chatky v blízkosti moře. „Éto padárook dlja těbjá,“ řekli táta i máma skoro současně. Požádal jsem je, aby mi ta slova napsali na papír. „A co

chceš vlastně Volodovi dát?“ zajímali se rodiče. Zalovil jsem ve své malé cestovní brašně a vyndal z ní svůj nefunkční zapalovač. „Tuhle pistolku.“ Vložil jsem dárek pro Volodu do igelitky. A přidal jsem k němu i vzkaz napsaný mámou. „Éto padárok dlja tebjá,“ opakoval jsem si polohlasně slova napsaná na vzkazu. „Tvoj drug Martin.“

„Z tvého dárku bude mít Voloda určitě radost,“ usmál se táta. O jeho předání našemu ruskému příteli jsme poprosili jednu milou paní. Bydlela v blízké chatce, mluvila trochu rusky a znala nás i Volodu.

S naším ruským kamarádem jsme si já a rodiče párkrát napsali. Hned v prvním dopise mě Voloda ujistil, že dárek ode mě dostal v pořádku a měl z něho velkou radost. Skoro rok a půl po naší dovolené jsme napsali našemu příteli v pořadí už druhé přání k Vánocům. Voloda už ale neodepsal. Nejdříve mi to bylo líto. Pak ale mě i tátu napadlo, že se asi někam odstěhoval a ztratil naši adresu. Jinak by se určitě zase ozval. I po mnoha letech se mi totiž opakovaně vynořují vzpomínky na dovolenou v Bulharsku a slyším Volodova slova: „My vsegdá būdem družjá.“

BLAHOPŘÁNÍ K JUBILEU JOSEFU KOUBOVI

Josef Kouba – naše chloubka, přesně takhle mu říkali jeho spolupracovníci, jenže já jsem ho znala ještě mnohem, mnohem dřív. Velmi zvláštní kluk... Narodil se v roce 1944 polské matce a českému otci v Norimberku. Nejranější dětství prožil ve Vimperku. Když se rodiče rozešli, strávil několik let v dětských domovech ve Vodňanech a v Týně nad Vltavou. Nejhezčí období svého dětství si pak užil u svého otce a cizí „tety“, která se nabídla, že se o něj a jeho bratra bude starat v Římově u Českých Budějovic. Absolvoval školu pro chovatele koní a jezdce z povolání v Kladrubech nad Labem a po-

sléze i střední zemědělskou technickou školu v Chuchli. A někdy v téhle době (jeho asi šestnácti, mých čtrnácti let) jsem toho „gumového kluka“ poznala. Salta skákal z místa na požádání a také ve voltíži (metání na koni neosedlaném), se mu nikdo nevyrovnal. I přes to, co již prožil, byl velmi citlivý a vnímavý. Chodil si ke mně vypůjčovat knížky a nesměle se chlubil obrázky, které maloval. Náš vztah byl snad víc než přátelský, ale život nás brzy rozdělil. Pepa odešel po dokončení školy v Chuchli nejdříve na vojnu – potom do Krkonoš. Byl vynikající lyžař a hory ho vždycky lákaly. Jeho neklidnou povahu oslovovaly stále nové a nové výzvy. Pracoval jako lesní dělník, kočí, domovník, číšník i správce podnikové chaty. Poslední velkou výzvou byla emigrace... V současné době žije v Kanadě. Prošel mnoha profesemi od dostihového jezdce z povolání, přes umývače oken a provozovatele restaurace, až po šéfa úklidové firmy, ale své lásky k dobrodružnému

životu (jakkoli má ženu a dva syny), se nikdy nevdal. I v lehce pokročilém věku se stále ještě věnuje horolezectví, lyžování a lukostřelbě. Navzdory vzdálenosti naše přátelství neskončilo, a protože znám jeho pestrý život s nepřeborným množstvím historek „ze života“, které umí sám neopakovatelným způsobem vyprávět, přesvědčila jsem ho, aby je svěřil papíru a potěšil jimi i ty, kteří ho osobně neznají a tedy si ho nemohou poslechnout... Jak se mu to daří, jste měli možnost posoudit ve sbornících Střediska východočeských spisovatelů a možná, že i následující historka vás pobaví...

-ma-

JOSEF KOUBA

KRB

Probudil mě záchvat kašle a pálivá bolest na noze. Po paměti jsem našel vypínač a rozsvítil. Malinká místnost byla plná hustého kouře a stropní světlo připomínalo zamlžené slunce. Vatová deka chytla od keramického topení. Nehořela, jen dýmala. Rychle jsem ji ponořil do umyvadla se studenou vodou, která měla před odchodem do práce probrat k životu i mne. Popadl jsem oblečení a kašlaje vyběhl ven. V mrazivé noci jsem se na schodech pomalu oblékal. Popálenina na noze byla malá, ale vděčil jsem jí za život.

Tedy od začátku: Toulky po Krkonoších mě v zimě donutily požádat švagra a mou sestru o střechu nad hlavou. Ochotně mi nabídli jednu z místností v jejich domku, kterou v sezóně pronajímali turistům, zatímco se celá jejich rodina, čítající čtyři členy a psa, tísnila v místnosti jediné. Takovou velkorysost jsem nemohl přijmout, ale s jejich svolením jsem si upravil k příležitostnému přespávání malinký prostor pod schodištěm. Stěny jsem obložil palubkami, strop vymaloval tmavou modří a na ní zářivě žlutou všechna známá souhvězdí, jako bych spal pod širým nebem. Ode zdi ke zdi se táhla široká postel a já se radoval, jak snadno si budou moci děvčata oprít nožky o strop.

Švagr Jaroslav měl sice pro mou slabost k ženám pochopení, ale občas mi naznačoval, že vzhledem k věku bych si měl konečně najít životní partnerku. Já mu oponoval rčením otce: „Poznej sto žen, potom se ožeň. Mně jich, Jarde, ale do počtu stále dost chybí“.

Po maléru s hořící dekou jsem dospěl k rozhodnutí, že si místo keramického topidla postavím krb. Představa praskajícího dřeva a plamenů, kreslících po stěnách barevné ornamenty, mě naplňovala euforií: „Tady nebudou dělat drahoty ani ty nejucudnější panny,“ líčil jsem svůj plán nadšeně Jarovi. Komín jsem měl, procházel pod schody. Povolení ke stavbě od Jarvy také. Chyběl tedy jen materiál.

Již druhý týden se na městečko snáší sních. Odcházíme s Jardou za tmy na lyžařský stadion, abychom pět dní v týdnu nic nedělali. Čekáme na zahájení lyžařské sezony, v přetopené služební místnosti hrajeme šachy a radujeme se, jaký je socialismus vynález. Klídek občas pokazí jen Honza, třetí parták. Má silný smysl pro povinnost, a tak každé ráno alespoň odhází sních. Potom chodí po místnosti sem a tam jako Lenin vynalézající revoluci. Když jeho touha po pracovní činnosti překročí snesitelnou mez, jde se za správcem stadionu přihlásit o práci. My jsme zaneprázdnění plánováním Mikuláše: Jarda je vysoký, bude Mikuláš, já půjdu za čerta. Ze sousedky se mimořádně stane na chvilku andílek. Opět půjdeme od domu k domu, ale tentokrát budeme nejméně polovinu trasy odmítat pohoštění. Po loňském Mikuláši měl švagr týden tichou domácnost.

Honza se vrátil. Pracovní nadšení v jeho tváři nevěstí nic dobrého. Máme prý vyměnit telefonní vedení ze stadionu až na horní stanici lanovky.

Do deseti dopoledne jsme seděli v kiosku a vyzunkli každý nejméně čtyři grogy. Teprve dostatečně zahřátí jsme od sloupu ke sloupu začali natahovat nové dráty. Vláčeli jsme s sebou žebřík, na kanadách klubo drátů, stupačky, kladky a jiné nutné drobnosti. Aby řeč nestála, líčil jsem Honzovi nadšeně plán s krbem i to, jak plápolající oheň vymaže slovo NE z ženského slovníku. Když jsem se konečně dopracoval k problému s materiálem, Honza mě přerušil: „O šamotových cihlách bych věděl“, ukázal k chalupě lyžařského klubu.

Okamžitě jsem se vydal prašanem k chatě. Skutečně, v kůlně bylo materiálu až srdce jávalo. Výčitky svědomí mě netížily, cihly pocházely ze zbořeně pece a zjevně tu jen překážely.

Druhý den jsem tedy vyvezl lanovkou kanadské saně, vzal sebou několik pytlů od brambor a provazy. A také „Tajfunky“. Tak jsem říkal krátkým lyžím, které jsem si vyrobil ze starých – bylo možné připnout je i na válenky. Dojel jsem ke kůlně a s nadšením vkládal cihličky do pytlů: Bude to stačit – nebude to stačit... Konečně jsem uznal, že mám cihel dost.

Od chaty ke sjezdovce byl stoupající průsek. Po nesmírné dřině, metr po metru, jsem konečně dotáhl hlubokáčem saně na sjezdovku. Vyčerpán kecnu na cihly a s obavami odhaduji obtížnost sjezdu. Svah je velice příkrý. Černá sjezdovka je totiž určena jen pro super lyžaře. Ale to já přece jsem! Ovšem s takovým nákladem? Chlad mě probral k činnosti. Připnu tedy Tajfunky a zakloněn ve vojkách saní opatrně sjíždím velkými oblouky. Sních se mi místy hrne až po prsa, tlačí mě neuvěřitelná váha nákladu. Spouštím tedy pod saně řetěz, ale mnoho nepomáhá. Poslední oblouk před nejstrmějším srázem zvládám jen silou vůle a zastavuji kousek od chlapů. Jarda užasl: „Doufám, že to nehodláš sjet dolů, sebevrahu!“ Velký Hang je totiž postrachem i zkušených lyžařů. Kolečka v mé hlavě se roztácejí. Nerad se vzdávám a snášet cihly na krosně, není vůbec lákavá představa: „Chlapi, už to mám!“ křičím nadšeně: „Žebřík! Dolů pojedeme jako s pohřebákem.“

S nadšením malých kluků jsme se vrhli do realizace. K saním jsme uvázali provazy, na jejichž konce se moji partáci připoutali. Žebřík podle mých pokynů položili po vrstevnici a sedli si každý na jeden konec.

„Jedééé!“ zařval jsem a škulb saněmi. Rozjízděly se zvolna a já se radoval nad dokonalostí svého nápadu. Náhle, bez jakéhokoli varování, saně prudce vyrazily. Napadla mě hrůzná představa, jestli se ti dva, jen tak žertem, neodvázali. Podezření jsem bleskově zamítl, byl by to pokus o vraždu.

Jde o život! S těžkým nákladem se řítím na “věřím v pána Boha”, padákem strmým jako střecha. Prudké gejzíry sněhu mě oslepují a já letím bílou tmou do neznáma. Konečně zpomalení, až na mírnějším svahu saně samy zastavují. Divoká jízda netrvala déle než několik vteřin, ale zdála se být věčností.

Ulehčeně pouštím vojky a stírám sníh s obličjeje. Pocit úlevy a radosti se rychle rozlévá celým tělem. Přežil jsem! Plíce plním na maximální kapacitu a pokřik Tarzana se nese do dálky. Rozčarování, že se chlapi nepřidali, mě nutí otočit se. Nikde je ovšem nevidím. Jen hlubokou brázdu po saních kolmo dolů a na začátku svahu kousek žebříku. Obejdu saně a uchopím jeden z provazů. Je napnutý. Rychle, jak mi jen krátké lyže dovolují, běžím plný obav podél lana. Náhle se, metr přede mnou, ze sněhu vynoří Jarda – a po chvilce i Honza. Vypadají příšerně. Obalení sněhem, bez čepic a rukavic, lapají po dechu a zděšeně se rozhlížejí. Jardovi chybí i válenka. Byli prý přesvědčeni, že se s námi utrhla lavina.

Ale kdepak! Nic takového. Po pár metrech jízdy žebřík před sebe nahnul obrovskou masu sněhu. Tak velký odpor nemohli chlapi udržet. Pustili se ho tedy. Saním již nic nebránilo, nabraly proto plnou rychlost. Jarda i Honza se stali živými kotvami na koncích provazů. Celých sto padesát metrů byli taženi pod sněhem, bundy i košile vyhrnuté do podpaží. Sníh se jim nacpal všude. Trvalo dlouho, než byli schopni začít mi nadávat.

Uvědomil jsem si chybu v plánu. Provazy měly být uvázány k žebříku a chlapi na něm měli jen volně sedět. Pozdě ale „bycha“ honit. Jarda dovrávorál k nákladu, stoupl si na cihly a svlékl se do trenýrek. Hanlivě mi spílal, vytřepával jednotlivé části oděvu a také Honza se přidal. Byl jsem překvapen, kolik zná najednou sprostých slov.

Od silnice se ozval potlesk a pískání. Výprava turistů celou naši šílenou jízdu se zájmem sledovala a odměňovala nás bouřlivými ovacemi. Nestačili jsme se uklánět.

- **Rada začínajícímu spisovateli: Nezačínej s tím dřív, dokud to neumíš!
Jinak tě strhají začínající kritici.**

AFORISMY Jiřího Faltuse

LITERÁNÍ ČÁST

JANA BEDNÁŘOVÁ

PRÁVO PRVNÍ NOCI

Patřila jsem ti
dřív,
než právě nakrojený čas
obrátil ke mně líc?

S krvavou růží
neseš
bolest i slast
a dosud
neumíš krást.

Znovu
ti přiřknu
právo první noci

MILOSTNÁ HRA

Dorůstáš
mou milostnou hrou.

V závratí jsem
alt i soprán
najednou.

Naše těla
napínána
jak konopné svaly
na provaze.

S tebou
je mi
nejen
naze.

(Básně z nové sbírky Právo první noci, 2018)

LIBUŠE ŠINDLEROVÁ

SLZA PRO ANDĚLA ANEB ŽIVOT V DOMĚ O TŘECH PATRECH

ANDĚL netrpělivě podupl nohou. Založil ruce na hrudi a hleděl k VCHODU. To je doba, zabručel otráveně.

A je to tady! DUŠE zaskočeně krouží nad tělem. Hodně o TĚ chvíli přemýšlela. Tolikrát se pokoušela představit si... Kladla si otázky, hledala odpovědi. A teď je to tu a ona bohaprázdně zmatkuje! Přejde si nahá a bezbranná jak hlemýžď bez ulity... Žádný ten pocit ulehčení, bezbřehé svobody, žádný dotek pírek věčnosti. Taková bezprizorná mýdlová bublina spíš!

Vzdychne a zamíří vzhůru. Nic lepšího jí stejně nenapadá. Hladounce projde stropem, pak druhým, třetím... Pak to jde hůř a hůř. Vzduch houstne a těžkne každým metrem, až vytvoří neprostupnou hladinu. Narazí do ní, až to zaduní.

Jako když opilec narazí do výlohy. Otlouká se o překážku, ne nepodobna pingpongovému míčku.

Zkouší to tvrdošjně stále znova. Konečně stěna povolí. Jen malý kruhový otvor, takové jezírko z měkkého žele.

Opatrně a napjatě se DUŠE prosmykne dovnitř. Jenom pár temp a je na „břehu“. Vyčerpaně se vyškrábe na „zem“, přímo u špičky bělostné boty. Její „pohled“ stoupá po kalhotách a saku mléčné barvy, až ke mdlé bílé tváři. Stříbřité lokny splývají po plecích sněhobílých křídlech. Kolem zní velebné zvony a bota se konečně uklidní.

Pojď za mnou, úsečný povel ji vymrští na nohy. Poslušně capká za andělem. Vypadá teď jako prázdná síťka ve tvaru lidské postavy. Pavučinky linek se vzájemně kříží a povrch se vlní v souladu s jejími pohyby. Anděl jde zlostně, ani se nestará o to, zda jej následuje.

Přečeš si znova, cos vymyslela a přemůže tě chuť to všechno vymazat. Jen těch uvozovek... co s tím? Pozemské pojmy se TAM vůbec nehodí!

Jsi hrozně unavená. Vysátá sterilním životem, zmořená soustavným myšlením.

Motiv duše a její existence se úporně vrací. Bolí tě záda a oči a bolí tě nejvíc právě ta duše. Tak je to! Ta duše, jež dosud splývá s tvým tělem, dosud se hlásí o svá práva, chce se jí žít a milovat. Jak vyčpělé a jak pravdivé! Ty jsi však k smrti unavená, opotřebovaná a nepotřebná. To nejvíc. Má láska je mladá, má láska je bláznivá, ale já jsem unavená... Přejedeš si po spáncích.

Přestanu psát a žena strne vprostřed gesta. Zůstane tak, dokud zas nezvednu tužku. Mám ráda tenhle pocit! JÁ to jsem, kdo rozhodne, jestli se smí pohnout a jestli vůbec ještě! Pár postavám už jsem to udělala. Povídka se nepovedla. Vyústila v slepou uličku nebo mě přestala naplňovat.

A někdy jsem jen prostě přetáhla pauzu. Než jsem se vrátila, téma vyšumělo... Ale tahle žena se mi líbí. Je mi tak podobná, a přece...! To já tahám za nitky. Bude říkat, co jí vnuknu, půjde tam, kam ji postrčím! Tahat za mě z ohně horké kaštiny.

Ještě zkoumáš text. Nemiluješ svou řeč jen proto, že je tvoje, ale i pro její hloubku, její možnosti, pro všechny ty odstíny a barvy, pro lahodnou zpěvnost především. Ale miluješ ji mnohem víc od doby, co ses vrhla do bouřlivých vod cizího jazyka! S nadšením neplavce, s lehkomyšlností diletanta, se slepou sebe-důvěrou! Dnes víš, kde byla chyba. To, co ti poskytuje mateřština, ti ten vzpurný nafoukaný, sebestředný jazyk NIKDY nedopřeje!

A přece ses tolik dřela, obětovala mu čas i peníze...

Ne, obětovalas mu VŠECHNO!

Berou se úchvatně krásnou krystalickou krajinou. DUŠE ví, co vidí kolem. Jsou to také duše. Všech puklých skal a padlých stromů. Všech rozšlápnutých skořápek. Duše vyschlých potoků a utržených květin. Ledová velmoc.

Jediným zvukem je tu zvonění – poselství zvonů, roztavených lidskou zlovůli.

Zapřeš se do opěradla. Co si to vymýšlíš? Proč by to TAM mělo být krásné? Proč by to TAM vůbec mělo nějak vypadat? Právě ty by sis měla z celého srdce přát, aby TAM nebylo nic! Nebo spíš – aby žádné TAM nebylo!

Dáš se do úpravy textu. Tu něco opravíš, tam přidáš, vyhodíš slovo, doplníš interpunkci. Nahradiš tři slabiky dvěma, nebo naopak. TATATÁ TATATA, jako když komponuješ symfonii. Řeč musí mít rytmus. Angličané to cítí... Zase ta cizí řeč. Ne jediné, zato velké zklamání. A začalo to tak nenápadně! Jedna zprahlá duše a jedna nevinná otázka – mamčo, chtěla by sis pustit DÉMONY?

Ne, prosím vás, ty vaše ptákoviny! Víte, že se na brak nedívám.

Ale ne, tohle je parodie! Dejte mi pokoj. Nemáte jiné zástoje? Když jsem byla ve vašem věku, chodili jste už do školy!

Nech toho, mami, vždyť je to legrace.

Stejně ti ten film pustili. Sedla sis s nevraživým despektem na kraj židle. Jak tě to začne otravovat, vypnou to! Nemohlas jim všechno šmahem znecitit jenom proto, že ti to bylo cizí. Či spíš protivné.

Závidélas jim tu lehkost žítí, ty jsi tak bezstarostná nikdy nebyla. Ale občas ses přiblížila jejich světu, nechala ses poučit nebo ses uvolila sdílet něco z jejich kultury. Pomáhalo vám to, když jsi chtěla, aby oni zase něco uznali. Taky 's měla svoje STRATEGIE!

Sledovalas příběh trochu rozržitě. Obrazovku náhle zaplnila tvář a ty jsi zkameněla. Tvář, na kterou 's čekala přes třicet let! Oči, jež jsi celý život hledala!

Film se vytratil, už jsi nevnímala děj. Sledovala 's muže, ochrnutá úžasem.

Tak k tobě přistoupila LÁSKA. K tobě, vyhořelému, zapšklému stvoření. Ke zbytečku ženy v tobě. Snasla se s nebeskou grácií a ty jsi byla ztracená.

Dávám si přestávku. V muzeu je dneska pusto. Venku už hůř být nemůže. Kdo by se hrabal za kulturou z postele!

Pes zvedl hlavu s němou otázkou. Chudinka, je úplně hluchá a dneska je tu se mnou, protože mám službu celý den. Jí to stoprocentně vyhovuje. Je se mnou a má mě pořád na očích. Těžíme teď z řeči těla, již jsme si mezi sebou zavedly. Vypadám asi jako hybrid větrného mlýna a regulovčička na předválečném letišti. Koulím očima, ukazuju k pelíšku a k noze, či velitelsky obrácenou dlaní – zůstaň! Dělá to ochotně, očividně ráda, že komunikace zůstala nepřerušena, navzdory nástupu VELKÉHO TICHÁ. Co si asi myslí pes, když přestane slyšet, pánbu ví. Možná, že to je svět, co oněměl?

Dotknu se tužkou stránky a ty se probeřeš. Dosrkneš kávu, pak vyskočíš a vzdorovitě sejdeš uvařit si novou. Víš, že bys neměla. Zase tě bude dloubat do žaludku, zase ti zpopelaví pleť! Ale ty chceš tohle dopsat. Musí to ven a pak si odpočineš.

Vrátíš se k práci občerstvena pohybem i vzdorem. Přece jen ti na chvíličky zčervenaly líce.

ANDĚL konečně stanul. Pokyne pánovitě ke kameni, jenž se tu vznáší jako medúza. DUŠE naň zmámeně sklesne. Najednou je v ní malá dušička.

Kdy prvně jsi sešla z CESTY? Otázka skanulá ze rtů se nevábně pohupuje v prostoru. Jak slizká slina praještěra, jak krůpěj krve na dýce.

Když jsem si zahrávala s představami, zkusí to opatrně. Když jsem začala obcházet život, schovávat se před světem?

Když můj pokoj nebyl ten, ve kterém jsem spala, ale ten daleko až v oblacích? Že jsem tělo ukládala k spánku a sama unikala...? DUŠE se těžce vyjadřuje. Dnes už je to tak vzdálené. Jen ví, že tam byla šťastná. Tam každá země byla její a lásek měla, kolik se jí zachtělo. Jen tam hrál osud podle ní. Co na tom, že ve dne sotva chodí, nepřítomně asistující životu? Co na tom, že promarnila čas? Měla ho tolik k dispozici! A vůbec, proč a komu se má zpovídat?

Prerušíš práci a otevřeš stůl. Na světlo vyplouvají deníky, červené sešity, nacpané vzpomínkami. Nebo spíš úlety! Ano, dnes už víš, že to byl úlet, ale tehdy... Spadla jsi do toho jak do příboje. Mlelo tě to a otloukalo o útesy. Dusilo tě to a rdousilo.

Kolik toho bylo napsáno! O zavírajících se dveřích, o krizi středního věku... Konvulzivní obsese, takovou to nakonec dostane nálepku! Dodnes ses s tím nevyrovnala. Ale jsi upřímně přesvědčena, že tenkrát to byla LÁSKA!

A najednou ti sny byly málo! Chtělaš ho spatřit, dotknout se ho! Přišlaš o rozum?

Uprostřed velkolepých fantazií jak rána palicí ti došlo – i kdybys ho dokázala najít, i kdybys mu stála tvář v tvář, nemohla bys mu říci ani to nejmenší! Jako malá mořská víla... neumíš mluvit JEHO jazykem! Napsalas o tom písničku...

A tu se nespoutané spřežení pražských hormonů a touhy vypjalo k heroickému výkonu. Začala jsi sama. V tom věku už nebyl čas na šnečí postupy.

Teď jsem se opravdu lekla. Nakolik tu pouštím představivost ze řetězu a nakolik jsem v té ženě já?

Na schodech bzučí první návštěvníci. Hbitě se vrhám k vypínačům. Šetří se všude. I v muzeu. Maličká Japonka s fotoaparátem větším než je sama a jen o málo větší Japonec. Jsou strašně roztomilí. Tak vážně všechno pojmají, tak jsou nadšení. Já už všechno vím, oni ještě těží ze života. Báječně se domluvíme, oni lánaným jazykem, s přízvukem řířitong a já svým kostrbatým stylem, kterému říkám takyangličtina.

Chválí muzeum i město. Prosí o svolení k focení. Jsou jako děti, a já si připadám tak stará!

Ukazuju na automat s kávou a oni vděčně usednou. Brebentíme o všeličems... Taký studovali v Londýně! V jiné době, of course, ale máme společné téma! Skládám poklonu asijské pili, snaživosti, ctižádostivosti. Chtěli by zůstat v Evropě. To věřím! Všichni mí korejští a japonští spolužáci ze Shane school to chtěli! Najít si evropské partnery a nikdy zpátky. Náš životní styl je okouzlit! Podivuhodně!

ANDĚL vyčkávavě hledí na zkroušenou postavičku. Bože, zvedne víčka vzhůru, tihle jelimánci! Kdoví, kdyby věděli, že se budou zodpovídat z každíčkého kroku! Byli by uvážlivější? Dělaloby je to lepší? Sotva. Je o tom přesvědčen.

Změří si průhledný útvar, jenž ještě před chvílí byl ženou, krásnou a žádoucí. Tady vypadají všechny stejně. My, ANDĚLÉ, ostatně jakbysmet! Vytrhne se z mudrování – tak dál! Leze to z ní, jak z chlupaté deky!

DUŠE se sehne ke květině, mihotavě průsvitné, u svých kotníků. Na kolena dopadají horké slzy.

A hle – všude, kde se dotkly průsečíků v mřížce, se zatřpytily zlaté jiskřičky.

Udiveně vzhledne k ANDĚLOVI. Ten spokojeně kývne – to je v pořádku, prochází očistnou lázní. Vítejte v KRÁLOVSTVÍ!

DUŠE sepne ruce, ale nemodlí se. Průhledné klouby zcela zesklouví. Přiznání osudových chyb a starých pomýlení z ní vyletují jako roje včel. Náhle se odmlčí a vzpurně vzhledne.

Nejsem přece ta nejhorší! Určitě jsi slyšel horší věci, ne? Krvavější, cyničtější, krutější!

ANDĚL káravě sykne – mluvíme o tobě! Tak se drž věci. Jestli jsi lepší, to se posoudí! Důležité je, jak ty to vidíš. Je lež a lež a čin a čin!

Viděla-li 's dole svoje skutky jako hříchy, pak je to hříchy!

Ne-li, pak není ani tady!

To ale není spravedlivé, vydechne DUŠE šokovaně.

NIC, co se týká člověčenstva, není spravedlivé! Andělův obličej se zbarvil do lila. Jak jste si to zařídili, tak to máte! Jak by ses jinak odvážila pohlédnout v „tvář“ téhle skále nebo květině?

Jen hezky pokračuj. My tady máme času dost. Postupně vybledl a okolo zazněly zvony.

Vrátíš se k deníkům. Dnes už nad tím kroutíš hlavou. Jako by se – tehdy – tvá duše proměnila v obrovský trychtýř, skrz nějž se lila INSPIRACE.

Chrlila jsi verše, jež jsou ti dnes cizí, zpívala melodie, jež ti dneska znějí neznámě... Hezky, ale neznámě.

Vidíš se jak na stříbrném plátně. Nejíš a nespíš. Hltáš slovíčka a šprtáš konverzaci. Samoučení má meze, samozřejmě musíš do kurzu. Ležeš na nervy svým spolužákům, kteří se učí z povinnosti, s neskrývanou nechutí.

Pořád je to málo. Chceš víc. Chceš za ním. Musíš zinscenovat schůzku, stůj co stůj!

Muž i děti se ti vzdalovali. Nebo spíš ty jim. Nemáš na ně čas a nemáš pro ně síly. Ty jsou třeba jinde! Jak buldozer si razíš cestu za svým snem. Tolik jsi jich pohrbila a tolika se vzdala, tenhle budeš bránit za cenu života.

Toho je schopna láska ženy! Ne že bys to dneska schvalovala, ale je to tak!

Půl páté. Návštěvníci mizí po schodech, výstavy osiřely. Zháším a zamykám se zvláštním zamrazením. K čemu tady jsem? Psaní se pohlo, o to ne, ale jinak...?

A přece tu pamatuju plné sály. Školy, výpravy i stále příznivce. Co se to stalo? Je lidem líto peněz? Na tomhle ušetří? Nebo už historie patří do šrotu?

Pokrčím rameny a pobídnu psa – tak jdeme, holka. Potřebuješ čůrat a já mám hlad!

DUŠE se utápí ve slané koupeli. Tolika věcí je jí líto, tolik se toho nedá odestát! U nohou jí žbluňká malá loužička. Dlaněmi si rozmazává slzy. Jak zlaté píhy jí na obličej naskakují třpytné hvězdičky.

ANDĚL se odvrací a skrývá úsměv. Tahleta, ta ještě ujde. Tohle se ještě unese. K ní se však obrátí s ledovým pohledem.

A co to dítě? zaburácí, až DUŠE povyskočí. Dusí se zoufalstvím i křivdou.

Byla jsem na ně stará. V těch letech ještě miminko! Měj rozum, anděli, není nic smutnějšího než máma ve věku babičky! Podívej dnes... Kolik by jí bylo a byla by sirotek!

Tohleto není argument! Ne TADY! Ty jsi sem přišla dobrovolně! A taky předčasně! Mohla být smyslem tvojí existence. Navždy tu patří mezi stíny a ani světélko ji nezdobí!

Nedovolilas jí zhřešit, připravilas jí o milost pokání!

Byla to holčička? DUŠE se bezvládně hroutí. Slzná sprška kropí okolí. Anděli, nech mě vydechnout. Je mi to líto, tak, že to nelze vypovědět slovy. Nebylo to lehké pro ženu tam dole, o to těžší je to ZDE!

Vytrhneš se z tvůrčí práce. No ano. Nechtělaš to! Přišlo to naprosto nevhod. Toužila jsi po klidu. Tak jsi ho potřebovala! Klid na dozrávání, na nové cíle před sebou...

Copak ta celá anabáze měla jediný účel? Umlčet svědomí, odsunout chvíli zúctování?

Cesta do cizího města! Nábřeží řeky. Všechno sis našla. INTERNET! Ulici, jeho dům, spojení metrem, pěší trasy. Neodolalas. Vědět kde žije, kde je doma! Co vidí každý den. A vědět, jak je SÁM! Osamělejšího člověka jsi nepoznala. Uprostřed šíleného světa opuštěný jako kůl.

Našla sis program divadel i jeho představení. Koupilas žluté tulipány, měl je rád. Dopsalas sešit s básničkami. Humpolácký pokus v jeho vzletném jazyce. Musí se nad nimi válet smíchy ještě dnes! Mělo by ti být trapně, tak co tu pobrekáváš?

Čekalas na něj v úzké chodbě. Mrňavé divadlo s jediným vchodem. Musel projít okolo...

Dobrý den, můžu s vámi mluvit? Větičky poctivě nadřené se linou kupodivu splavně, navzdory špatné výslovnosti a změkklým kolennům

Podal ti ruku. Modravé oči zapátraly. Asi autogram? Přijela jsem z Čech. Psala jsem vám...

Vytrhne teplou dlaň z té tvojí. Zachrptí – Musím jít..., těšilo mě.

Veźměte si to, zaprosíš a překotně mu podáš rudý sešit. Vezme ho váhavě a nerad, ale má hrůzu ze scény.

Z představení si nic nepamatuješ. Nechápeš slova. Nechápala bys je, ani kdybys poslouchala. K divadelní řeči 's nedospěla, kdopak jo? Vpíjíš se do jeho postavy. Nevíš, jak hraje, nesleduješ děj. To jen že za hodinu... za půl... za minutu ho navždycky ztratíš, zmizí z tvého života... Co bude pak? Jak budeš žít? Cožpak ses tenkrát vážně zbláznila?

Ta bolest, tak skutečná, tak prudce rvavá. Takovou jsi ještě nepoznala.

Tak vypadá splněný sen?

Přicházím k domu a skládám tašky na rohožku. Fenka se dere ke dveřím. Počkej ty střelená, vrčím. Mluvím s ní zbytečně, vždyť vím! Zasouvám klíč a bojuju se zámekem. Odemkne se jen v jediné poloze a tu mám najít! Memento vlastní pitomosti. Příznačné! Pro mě, pochopitelně.

Chovám se splašeně i tak jedním. Párkrát jsem klíče zapomněla v zámku. Jednou dokonce přes noc. Když jsem to objevila, zatrnulo mi. A jednou ráno taky zvonil hodný pán. Podal nám klíče a nabádal k opatrnosti. Já vím, kruci, já vím.

Jednoho dne jsem klíče zase pohřešila. Nebyly v žádné kabelce a ani v zámku.

Manžel se vůbec nezlobil. Je hodně tolerantní a navíc jasnozřivý chlap! Jenom se usmívá, ví, že to nedělám schválně a že si to vypiju. Taky že jo. A každý den!

Od těch dob se potýkám s tím, čemu lze říkat snižená kvalita života. Každý den – i několikrát – bojuju s novým zámekem. Všechno musí na zem, uchopit pevně kliku, najít ten bod a otočit...

Klíče jsem po čase našla ve „psí“ tašce. Balíme do ní vodítko a košík. Jak se tam dostaly, se neví. Věci si někdy žijí vlastním životem.

Manžel se vítá se psem a mně to trvá, než se pousměju. Ale jsem doma. To je hlavní. Doma jsem já, můj muž a pes!

Tvůj muž se odstěhoval, než ses vrátila. Asi ti prohrabal věci a pochopil... Asi měl taky všeho dost! Děti to trochu zaskočilo, ale vzaly to. Pořád je nazýváš dětmi. Bylo jim kolem třiceti. Věrní hosté MAMAHOTELU.

Bůhví, že se tě nic nedotklo. Odjelas zpátky. Na celé prázdniny. Chodilas do školy, toulala se. Všechny ty parky, galerie, muzea. Tisíce básniček, potoky slz a ještě – poslední setkání. Nevydrželas. Klepátko na dveřích číslo dvacet. Shýbla ses pro notes. Neslyšně otevřel. Stanul ve dveřích, až ses lekla. Zamženým pohledem si tě přeměřil.

Who are you? Kdo jste? Byl jenom v županu, přísný a nevlídný. Všimla sis, jaké má bílé nohy. Mlčelas.

Vzpomněl si! Odmitavě zavrtěl hlavou. Your married!

Už ne, neřeklas. Náraz štěstí tě téměř porazil. Četl tvé dopisy, ví, kdo jsi. Podávalas mu pásek s písničkami. Poslední dárek, myslelas...

I cannot take anything of you... Nemůžu si od vás nic vzít... jste vdaná! Jste vdaná, opakoval. Do jeho očí se náhle vkradl soucitný stín – But everything was very kind of you...

Potichu zavřel a ty jsi odešla. Odjelas z města i svého snu.

ANDĚL ji zkoumavě pozoroval. Ze slz se zdvíhala zářivá postava. Sedni si, poručí jí. Zhruba jsme to celé probrali. Teď si to pustíme vteřinu po vteřině. A bude-li třeba – pořád dokola!

Tak to je peklo, DUŠI se zatmělo před očima. Prožívat mizerný život zas a znova? To přece není možné, ozvala se.

Pokynul směrem dolů – nikdo tě nezval, přišla jsi sama. Myslelas, že je to nejlepší řešení.

Usmál se útrpně – takových by TAM bylo! Ale to vy jste si to tak zkomplikovali! Zvěř ani ptáky tady nenajdeš. Toto je místo pro takové, jako jsi ty a pro vaše oběti.

Vystydlé tělo v péči živých... Už ho nic nebolí, žádná traumata. A přece působí bolest!

I po svém konci vrší dále těžké hříchů. Bolestné otázky, hořký žal! Zármutek těch, co zbyli! Nezaviněné pocity viny. Mohli jsme tušit? Mohli jsme pomoci? Mohli jsme zabránit? Tak málo tu s námi byla šťastná?

DUŠE sleduje tělo bez dojetí. Je o něj přece postaráno. Jen děti, těch je jí líto...

Ona má starosti plnou hlavu. Čeká ji OČISTEC. A není slova, jehož by šlo vzít zpátky, jediné chyby, již by šlo napravit. Spoje na její síťce jí svítélkují a vzdouvají se jako oceán. ANDĚL se andělsky pousměje. On ví a DUŠE také, že není odpuštění.

Zvedneš se a šouráš se do koupelny. Tak hrozně jsi, šíleně unavená! Naposled si čistíš zuby – nelogicky, naposled si hledíš do očí.

Jako stroj se šouráš do ložnice. Ampulka s léky chrastivě zazpívá. Leháš si pokojně a náhle bezstarostná. Chce se ti spát. Jen spát a nic více.

Ještě máš naději. Ještě netušíš...

Pomaloučku odložím tužku. Dívám se z okna a nechám myšlenky plynout. Pocit moci se jaksi povytrácel. Tohle je ošidné téma. Ale na papíře SMRT tak nebolí. Aspoň tam si mohu dopřát luxus a najít východisko. Někdo udělá za mě, na co já nemám sílu.

Závidím ženě, již jsem si stvořila k obrazu svému... Po míru toužím, po vysvětlení, po vlídném a jasném řešení. Nikde tu není.

A není mi dosud tak, aby mi nemohlo být hůř!

Pojď pejsku, půjdeme na procházku. Vytřím hlavu a starosti necháme koňům. Fenka je hluchá a to je dobře. Můžu jí říkat, všechno, co chci a ona se radostně rozšmrdolí. Protože nemá ocas, vrtí celým zadkem, a tomu já říkám šmrdolení. Zas jedno slovo, jež nejde přeložit! V duši cítím tiché a hořké zadostiučinění.

(Ze sbírky povídek „**Střepy a střípky**“)

VĚRA KOPECKÁ

Zrnka písku

Jsme jenom písek
na dně moře
s kterým si vlna pohrává

Neklidný vítr
mořem vál
proháněl vlny
o skály tloukl jimi
ohromující koncert
rozehrál
Na písek drtil skály
na drobná zrníčka

Na břehu ztracená
nepatrná jak zrnko písku
drcená skála
moři jsem naslouchala

Marnosti

Loudám se s fotoaparátem
po břehu moře
Jako bych mohla zachytit
šumění vln
oblost kamenů
vůni jódu
černého kormorána
chechtot racků
stopy v písku
Bušící srdce moře
Loudám se v písku sama
a jenom oblak na obloze ví
kam odnáší mé vzpomínky

Chtěla bych potkat sebe

Tam v oblacích
kde ptáci létají
a na křídlech Ikarů
mé sny

Tam pod modrým nebem
chtěla bych ještě jednou
potkat sebe

Zamávat křídly fantazie
a zasmát se svým botám dřevým

Tam v oblacích kde ptáci létají

Zrození

Nechávám plynout verše
jak vodu v řece
Verš za veršem
Slova v lodičkách
Jeden verš vzdychne
Druhý zazpívá jak pták
Třetí se v obláček změní
Čtvrtý do bílé pěny
slunce ukrývá

Narodila se básnička

(Básně z nové sbírky Milost v nemilosti.)

EVA ČERNOŠOVÁ

Štěkat v souladu se zákonem

Jevem po staletí běžným jest migrace obyvatelstva venkovského do měst, v posledních letech se nemalé oblíbeně těší i stěhování městské populace na venkov. Člověk, jsa unaven hlukem velkoměsta utíká se do poklidné blízkosti přírody. Aby dosáhl maximálního sepejetí s krajinou, zalije ji betonem. Přidá velké kamenné zdi, umělý trávník, bazén pro dvacet plavců – a skryt za neprůstřednými vraty užívá si krásy venkova.

Ne vždy se však takovému přírodymilovnému tvorů podaří zabetonovat kus země takřka panenské. Ne všude je „zelený drn“ k dispozici. A tak se musí chtět nechtět namísto samoty u lesa či satelitního sídliště podobně laděných jedinců usadit přímo ve vsi. A tady na člověka nepřipraveného číhá nemálo důvodů k rozčarování a ke ztrátě iluzí, jež si po léta chybně vytvářel. Nebezpečně působí zde například klasické vzdělání. Kulturně žijící člověk setká se s líčením venkovské idylly na sentimentálně laděných obrazech velkých mistrů, případně stránkách knih v obdobném duchu písícih literátů. A pak se do této idylky přestěhuje.

Za mého dětství patřily mezi posly jara motocykly JAWA 50, známé jako „Pionýr“. Jejich řev dával všem jasně najevo, že zima předává žezlo jarnímu pučení a bzučení. Jejich působnost stala se na vsi osvědčenějším zvěstovatelem jara než otvírání studánek či jiné lidové obyčeje. V dnešní době nahrazují je jiné typy motocyklů s menším nadšením, je dobře, že se tradice dodržují... Především na podzim – a tu

a tam i na jaře či v zimě – vévodí vesnickému orchestru cirkulární pily. Od jara do léta nese se krajinou píseň pro sekačku. A nikdy, nikdy nesmí chybět sbor traktorových motorů. Vedle těchto rokově znějících hudebníků patří ke stálým koncertním umělcům venkova též volně žijící i hospodářská zvířata. Švitořící ptactvo, kuňkající žáby i obyvatelé chlévů a stájí dodávají svými vokály vesnické kantátě tu správnou barvu. Ano, stane se vám, že někdy v pět ráno nemáte na sólo kohoutího tenoristy náladu, ale pokud jste neprožili většinu života v panelovém sídlišti, víte, že sem patří.

A pokud jste tam většinu života prožili, zažijete nejspíš nepříjemnou realitu venkovského „ticha“. Přistěhoval se k nám do vsi jeden mladý muž, který patří mezi zaslepené romantiky, na první pohled neodhalitelné. Na motocyklu jezdí, cirkulární pilu používá též a s veškerou možnou technikou pobíhá po okolí. Nedávno pořídil si dron. S dětským nadšením zkoušel novou hračku všude, kde ho napadlo. Natáčel a fotografoval západ slunce, čápy nad rybníkem či opalující se sousedku, chybně si myslící, že jí živý plot kolem vlastní zahrady poskytuje soukromí. Za dalším plotem natočil si souseda prořezávajícího stromky, jinde manželskou hádku či roztomilé štěňátko. Tento romantický hrdina však po nějaké době narazil na odpor místního obyvatelstva nechat se tajně proti své vůli šmírovat. I rozhořčil se spravedlivým hněvem batolete, jemuž seberete oblíbenou hračku, a pustil se s místními do křížku. Neznalý skutečnosti, že u nás na vsi zákon v podstatě nepotřebujeme, protože se buď domluvíme přátelsky, anebo dojde k vítězství práva silnějšího, začal se dovolávat zákonu. A jelikož ve škole dlouho nepobyl a dle lidové moudrosti „podle sebe soudím tebe“ neočekával, že by některý z místních křupanů věnoval se třeba advokacii, pokřikoval cosi o tom, že jeho dron může si podle zákona zaletět, kam chce, a natočit, co chce. Po kratší výměně názorů, kdy jej doktor práv přece jen trochu vyvedl z míry, jelikož na mladíkovu nabídku „Řešit věc na právní úrovni“ reagoval dotazem, zda je mladý muž střízlivý, pustil se do zuřivé sebeobranu odjinud. Tou dobou se již sbíhali další sousedé...

„Tohle ruší vaše soukromí, jo? A co ten váš pes?“

„Co je s ním?“ zeptal se soused.

„Štěká!“ triumfoval mladý muž. „Štěká! Tuhle štěkal celých deset minut. A ten váš taky!“ ukázal do hloučku přihlízejících. „A to je v souladu se zákonem?!“

„No, to psi dělají. Ještě někdo vám tu vadí?“

„Jistě. Ty ovce naproti od Maštálků, bečí! A Lukáškovi koně řehtají,“ skóroval „dronista“.

„A ještě řekněte, že Motyčkovici kozy mečí!“ skočil mu do řeči další vesničan.

„A já se zase obávám, že moje krávy dělají bú a prasata chrochro a kvík,“ přidal se do hovoru další.

Mladý muž nebyl z nejbystřejších, ale pochopil, kdy si z něj tlupa vesnických buranů dělá nepokryté legraci. „S vámi se nedá nic řešit na úrovni. Jako normálně. Takže to poženu na úroveň soudní, tohleto vaše protizákonné štěkání!“

S pocitem vítězně svedené bitvy a vládce posledního slova, neotočil se právě opatrně a dron za: „Takový peníze, že by to dalo na novej pluh,“ jak poznamenal starý pan Motyčka, zřítíl se do bláta.

To, co následovalo, do běžného venkovského koncertního představení nepatří. Mladík ze sebe chrlil všemožné impertinence takovou silou, že by překřičel i motor Zetoru. A svou výhrůžku, že už ho tady nikdo nikdy neuvidí, k lítosti všech rodáků také splnil...

Nejpodivnější příjmení

Nedávno jsme se bavili s přáteli. Lékařem a lékárníci. Všichni pracujeme s lidmi a tato práce nás (dosud) těší. Ani už nevím, jak přišla řeč i na podivná jména a příjmení, jimiž se my, lidé, někdy označujeme. Po Angelice Vomáčkové a Josém Armandu Lakatošovi a dalších neuvěřitelných kombinacích jsme si vzpomněli na nezvyklá příjmení. Za ty, na rozdíl od svérázných a co nejexotičtějších křestních jmen, jimiž někdy rodiče častují své děti, nemůžeme. Prostě se do takové rodiny narodíme. Nebo provdáme. Nedá se nic dělat.

Ačkoliv někteří z nás se s takovým identifikačním znamením nechtějí smířit... Jako rodina Vošoustových ze sousedství. V druhé polovině devatenáctého století vyrazila tehdejší hlava rodiny s příslušným obnosem na úřad a nechala sebe i všechny členy své domácnosti přejmenovat. A tak se zrodili Vladislavovi. Ne však pro obyvatele okolních obcí na dalších sto šedesát let. Už jako malí jsme se brzy všichni (od informovanějších spolužáků) dozvěděli, že Vladislavovi jsou vlastně Vošoustovi. Abychom je náhodou nezapomněli „správně“ oslovovat...

V případě mých vlastních předků mi zase poněkud uniká pointa přejmenování mého prapradědečka z mamičiny strany. Rodinný příběh je znám. Změnu dokládá i poznámka na oddacím listu. Ale – ? Nevěsta se prý odmítla za svého vyvoleného provdat, pokud si nechá „To strašné příjmení, aby se pak všichni jejím dětem smáli.“ Prapradědeček praprababičku očividně miloval. A tak se stal z Bulíka Bulíčkem...

I moje rodina z manželovy strany má na dané téma oblíbenou historku. Měla mi asi posloužit jako určité varování. Moje (tehdy ještě ne) tchýně se jela představit rodičům svého nastávajícího.

„Prostě zazvoníš na to nejpodivnější příjmení,“ uklidňoval ji budoucí otec mého muže, když projevila obavy, jak jej najde. Zda a proč jí příjmení na začátku vztahu neprozradil, se při líčení příhody nikdy neuvádí. Na zvoncích domu stálo: „Černoš, Kroff a Volfík.“ Představuji si onu váhající dívku, jak dlouho asi stála před těžkou volbou? Netrefila se. Nepřišlo jí nejpodivnější. Ale naštěstí měla tři pokusy...

Všechny tyto okolnosti nakonec přivedly na svět talentovaného výtvarníka. Už před svatbou se mne snažil připravit na fakt, že velká část lidí mu říká „pan Černoš“, a je tedy třeba reagovat i na tuto variantu. Každá novomanželka, která

přijme mužovo příjmení, si musí zvykat na novou identitu. Není to úplně snadné. Hlídat se, když se máte někde podepsat, zejména na úřadech, a slyšet na jiné příjmení. Podobně jako manželově mamince i mně se nejdřív nezдалo příjmení mého milého tak podivné.

Brzy jsem však pochopila, že okruh příjmení, na která bych měla slyšet, je poněkud širší. Na „paní Černoškovou“, „paní Černášovou“ a „paní Čemočovou“ jsem reagovala takřka okamžitě. Když však do čekárny vstoupila sestra a vyzvala ke vstupu do ordinace „paní Černou“, zůstala jsem nerušeně sedět. Podívaly jsme se s další ženou po sobě, nevstala ani ona. „Paní Černá ještě nepřišla? Tak paní Nováková, pojdte si.“ Žena vstala a odkráčela do ordinace. Po čtvrt hodině si přišla sestra znovu pro „paní Černou“. Protože volaná však stále nepřišla (ani se neomluvila!) a nikdo jiný v čekárně nebyl, rozhodla se sestra vzít na milost mne. „Tak si pojdte, jak se jmenujete?“

„Černošová.“ Sestra znejistěla, a když jsme společně vstoupily do ordinace a ona pohlédla do karty, dodala jen: „Aha, tak paní Černá nepřijde.“

Jelikož jsem však byla vždy učenlivá, po nějaké době jsem se zorientovala a rozšířila záběr svých krycích jmen. Přece si na mne jen tak nepřijdou! Srdnatě odolávám své pedagogické potřebě opravovat dospělé a bez hnutí brvou reaguji na nejrůznější derivace nového příjmení.

„Paní Čermáková,“ ozvalo se nedávno z ordinace. Štřelhbítě jsem vyskočila z lavičky a zatarasila cestu jedné zmatené dámě, která mne pohoršeně sjela pohledem. Ve dveřích podávám sestře kartičku pojištění, ta se zamračí a káravě prohlásí: „Ale já přece volala paní Čermákovou, paní Čenišková!“

MARTIN VÍDĚNSKÝ

Velký pátek

Zvony mlčí,
kříže trčí.

Do krajiny
vrhají stíny

naší viny.

Je to čím dál těžší

Pálí se mosty,
boří se zdi,
světlo se ve tmě
rozpouští.

Oázy mizí,
vrásek je víc,
staří známi nás
opouští.
Stále víc sami
hledáme směr,
kterým se dáme
po poušti.

MILAN RICHTER

JEN NA OKO

Potkal Snížek černou slečnu
byla dvakrát větší
políbení na čumáček
myslel že jí svědčí

Chvilí stála jakoby nic
než pozvedla tlapu
pohledem přísně odměřeným
trestala otrapu

Samozřejmě jen na oko
vždyť to byla fena
olízal jí nejen čumáček
stála jako němá

VLAŠTOVKY

Jak na notové osnově
s ocásky –
praporky šestnáctinek

Vídám je z okna
bílé náprsenky
s fraky umělců

Zpívají...
snad někdy přeruší je
stakato deště

A mě se zdá
že viděl jsem
už vloni
tu i tu i tu
i tu

(Básně z knihy Snížek a ti druzí, kterou pro přátele vydali Květa a Milan Richterovi)

PUBLICISTIKA

MALÝ ESEJ O POEZII

Četl jsem knížku básní a pocítil to, co cítím vždy, když čtu dobrou báseň. Nejdříve vlnu jakési vnitřní blaženosti a potom nádech smutku, že něco tak krásného nikdy nedokážu sám napsat. Pak smutek odezní a já se znovu a znovu vracím k nějakému verši, slovnímu obratu nebo jen jednomu slůvku a nechápu, jak na to ten básník přišel. Často je to docela obyčejné slovíčko, které běžně používáme, ale nikdy bychom ho nepoužili tam, kde básník. Anebo někdy mě zase uchvátí slovo nové, které nenajdete v žádném slovníku. Třeba „láskylačné“ dítě. Ne dítě lačné lásky, ale láskylačné dítě. Ne dvě, ale jedno slovo, které i ten tupý počítač podtrhne jako chybu. Anebo „Ta tůň/ Ta stará kropenka/ Pochází z času Cojávím/“. No řekněte, tůň kropenka, není to nádhera? A což teprve ty časy Cojávím. A napadlo by někoho z vás přirovnat rybu ke stehnu antické bohyně? Asi sotva,

taková přirovnání mohou napadnout jen básníka. Stejně tak jen básník umí říci, že nebe je bezplačné.

Mnohokrát jsem narazil na téma, kdy jsem si řekl, že o tom napíši báseň. Ale nenapsal jsem, protože mě nenapadla ta správná slova. Mirek Kovářik v již zaniklém rozhlasovém Zeleném peří definoval poezii jako „slova rozevlátá do veršů“. To se mi moc líbí. Najít ta správná slova a nechat je rozevlát. V tom je tajemství poezie. A pak se může psát třeba o housce se salámem.

Poezii netvoří básník. Poezii tvoří sám život, sama příroda. Ale jen básník dokáže tu poezii vidět a slyšet a vtělit ji do slov. To je ale jen pár největších šťastlivců. Je však dosti těch, kteří ji vnímají také, pouze jim není dán ten dar, jaksi přetvořit obraz nebo zvuk do správných slov a složit do veršů. Ale tito lidé jsou v životě mnohem šťastnější než ti, kteří tu životní poezii vnímat neumí.

Život bez poezie, to je jako čajový servis, který stojí ve vitríně a nikdo se ho nesmí dotknout, nikdo do něj nesmí nalít čaj. To je jako trávník vytrvale sekaný tak, že na něm nikdy nevyroste ani pampeliška. To je jako, když vám ve staročeské křemě nabídnou Coca Colu. Život bez poezie je příliš povrchní a pramení z něj zlo, nenávisť, závist a nuda. Je proto škoda, že mnozí lidé poezii nevnímají, či dokonce se jí vysmívají. Možná mají kolem sebe nahrnuto více věcí, které většinou nepotřebují, možná jedí vybranější pochoutky, možná mají nějaké funkce, ale nevěřím, že jsou šťastnější.

Poezie je široká jako hudba. Má tisíce podob. Sotva existuje člověk, který by o sobě řekl, že nemá rád hudbu, ale těžko existuje takový, který by měl rád všechny hudební žánry od lidovky přes dechovku, operu, country až po tvrdý rock či techno. A v poezii je to podobné. Každý si tam může najít to, co mu více vyhovuje, co ho oslovuje, co dokáže proniknout do jeho nitra. Každý může, ale ne každý hledá. A to je škoda. Každému bych přál, aby uměl hledat. A aby nacházel.

Zdeněk Jirásek

- **Líbánky televizních diváků: Klíbánky.**
- **Papír snese všecko. To vědí všichni, kromě spisovatelů.**
- **Dilema diváků erotických TV pořadů: zapnout, nebo rozepnout?**
- **Kdo má hluboko do kapsy, je mu jedno, že je děravá.**
- **Kdo chce přeplavat moře, neměl by podvádět chůzí po dně.**
- **Co nestojí ani za řeč, vydá často na román.**

AFORISMY Jiřího Faltuse

HOST KRUHU

BIRUTE JONUŠKAITE

Prozaička, básnířka a překladatelka, předsedkyně Svazu spisovatelů Litvy. Má za sebou bohatou literární činnost, ale o té nechce psát. Mě chytly za srdce její verše. Na Dnech poezie v Broumově ji a malou část její tvorby představila Věra Kopecká. Přeložila její básně a vydala ve sbírce s názvem „Světla noci“. Hned první báseň, která je bez názvu, mě objala svým příběhem. Snad že jsem v rodině měla tragické odchody blízkých. Báseň „Křestní“, tak podobná mým křestním rodičům. Další verše, všechny sahající k srdci. Sbírkou je dvojjazyčná, takže ji mohou ocenit i přátelé z Polska, účastníci broumovského festivalu. Pro čtenáře Kruhu jsem vybrala následující básně:

Křestní

její nehty voněly bramborovou natí
nelíbaná ústa ukrývala řídké zuby
v lodičce se neustále kolébala jeho
ranní modlitba
pod vodou ryby sen bezpečně snily

jako bílého holuba sukénkou osamění
oba srdce tvé navždy přitulili
ona znala křehkost štěstí
on celé noci pil za anděly

pokládali je za nevědomé podiviny
před zlými pohledy se za ramena
schovávali
do rána se radili jak se ubránit
a jak rybí děti ochránit

ona za oceánem udici nahazuje
on se svatým Petrem rybu pojídá
tobě abys věřila že byli šťastní
sukénku zanechali

Opožděná láska

vrásky v koutcích očí
vrašťí se jenom hedvábí
přizpůsobujíc se tvému
doteku

vrásky na mé šíji
to jsou miláčku pěšiny
kterými jsi
davem a pouští
šla ke mně

mapy žil na nohách
znám celý svět nazpaměť
ale tvou geografii
přečíst
neumím

mé roky se vlní pod kůží
miluji vůni moře a krajů
které Pán Bůh
stvořil na úvěr
pro dvojice

***

z dětského obrázku
z hroznu jeřabiny
z fraku berušky
z večera nořícího nohy do jezera
z rána šplhajícího na kopce
oči vedou za těmi
kteří sami nemohou přijít
a odejít nedokážou

***

Všemohoucí
jestli umřu této noci
upleť mým děvčátkům
šatečky z jetele Persetova pahorku
narovnej otcův jeřáb
aby se už nikdo nikdy
nechtěl na něm oběsit
vnukům k nohám
posad'
nejšedivějšího skřivánka
aby se napslouchal Tvůj
naklonovaný beránek
jaké jsme kdysi
zpívali písně
Všemohoucí
jsem vláskem
z Tvé řasy
napojeným
slzou Magdaleny

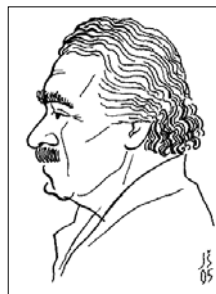
Zpracovala Olga Novotná

- **Nechápu, proč uši dostal člověk dřív, než se objevila moderní hudba.**
- **Vzdělaný člověk ví, že se musí celý život učit, kdežto nevzdělaný ví, že to nejdůležitější, co ví, nemůže už zapomenout.**
- **Kdo si chce vzít čtení do postele, měl by už být totálně ospalý, aby se náhodou příliš nezačetl.**
- **Pravda je to, co uhádáme na lhářích.**
- **Šťastný je ten, kdo ani s rozumem v hrsti se nemusí bát, že ho vykradou.**
- **Své vzpomínky začíná psát v době, kdy má dobrou paměť, ale není na co vzpomínat.**
- **Po absolvování univerzity pamětníků, navázal s opakováním nevybíravých slov.**

AFORISMY Jiřího Faltuse

VZPOMÍNKY NA LITERÁRNÍ OSOBNOSTI

Zakladatel a spisovatel literatury faktu Miroslav Ivanov (1929–1999)

Narodil se dne 10. dubna 1929 v Josefově (od r. 1948 místní část Jaroměř), v rodině ruského legionáře, důstojníka československé armády a velkého sokola Antonína Ivanova (původně se jmenoval Job, 1890–1942). Otec, který byl agilním protifašistickým bojovníkem zapojeným v sokolské skupině „Jindra“, se stal obětí heydrichiády, byl popraven v koncentračním táboře Mauthausen dne 24. 10. 1942. Jeho syn Miroslav Ivanov absolvoval v roce 1948 reálné gymnázium v Jaroměři, kde se v městské knihovně seznámil se svou budoucí manželkou Hankou. Krátce pracoval jako úředník a dělník v hutích v Kladně. Od r. 1949 až do své smrti žil v Praze. V letech 1949–1953 vystudoval na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy (FF UK) češtinu a historii, v roce 1953 byl promován doktorem filozofie, poté působil jako odborný asistent na katedře české a slovenské literatury FF UK v Praze. V letech 1960–1967 byl redaktorem časopisu Hlas revoluce (vydavatelství Svazu protifašistických bojovníků). V roce 1967 se stal spisovatelem z povolání. Napsal více jak 30 knih literatury faktu, jejíž byl zakladatelem v českém písemnictví, reportáží i cestopisů a čtyři knihy pro mládež, vydaných v celkovém nákladu přes 1 130 000 výtisků. Tematický rejstřík jeho děl je velmi rozmanitý. Čerpal především z českých dějin, z období německé okupace, z české kulturní historie. Zaměřil se na čtenářsky atraktivní problematiku nevyřešených historických literárních záhad a tajemství, při jejichž objasňování využíval kombinaci postupů detektivní literatury, reportáže, cestopisu i historického výkladu, využívaje i názorů kompetentních odborníků a vědců. Citoval dobové dokumenty i výpovědi svědků a své hypotézy se snažil podpořit vědeckými metodami. (L. Hájková, Slovník českých spisovatelů, 2005.)

Řada edicí jeho knih byla vydána v zahraničí. Aby si jako celoživotní nestraník zajistil přízeň strážců kulturní politiky KSČ a etabloval se jako „pokrokový autor“, vytěžil z dějin mezinárodního dělnického hnutí zajímavou sondu, knihu *Lenin v Praze* (1960), s řadou zjištění nepříjemných pro oficiální komunistická místa. Díky sovětským soudruhům mohla kniha vyjít i v Československu a pro budoucnost M. Ivanovovi zajistit, aby byl pro oficiální místa autorem přijatelným a hojně vydávaným díky též své pracovitosti a pílí. Jeho pozoruhodné knihy měly ohlas i v zahraničí, včetně předcházející. V Sovětském svazu, USA, Velké Británii, Francii, Itálii, Německu, Polsku, Bulharsku, Slovensku a v Brazílii... Asi největší ohlas měla jeho kniha *Atentát na Reinharda Heydricha* (1979), původně s ná-

zvem *Nejen černé uniformy*, několikrát postupně doplňovaná a přepracovávaná. Stejně jako *Tajemství RKZ* (1969) a *Záhada Rukopisu královédvorského* (1970), v nichž použil moderních laboratorních metod kriminalistického ústavu při ověřování pravosti obou literárních památek. V roce 1986 M. Ivanov stál u zřízení spolku Klub autorů literatury faktu. To vše přispělo mimo jiné k tomu, že v roce 1987 jej socialistická vláda, která na překladech jeho hodnotných knih vydělávala cenné devizy, poctila titulem „zasloužilý umělec“.

Po Listopadu 1989 se energicky uchopil dosud tabuizovaných témat (*Justiční vražda aneb Smrt Milady Horákové*, 1991; *Čech v Kanadě*, 1994; *Sága o životě Jana Bati a jeho bratra Tomáše*, 1998). Ve svých knihách psal o knížeti Václavovi, Janu Žižkovi, o královraždách, beletrizované biografie o K. H. Máchovi, Boženě Němcové, skladateli Antonínu Dvořákovi v Americe, o požáru Národního divadla v Praze atd. O vzniku některých svých knih M. Ivanov vypovídá v knize vzpomínek *Nepravděpodobné příběhy aneb Jak jsem dělal literaturu faktu (1990) a 52 + 2 aneb Čtení pro každý týden v roce (1999)*. Město Jaroměř ho v roce 1994 jmenovalo svým čestným občanem a v této poctě je následovala města Slavkov u Brna a Karlovy Vary.

Poslední svou knihu *Krásné pošetilosti jednoho života* napsal už na smrtelném loži a krátce před svou smrtí se přijel rozloučit do rodného Josefova. M. Ivanov zemřel ve věku 70 let o Vánocích 23. prosince 1999 v Praze. Na jeho památku jsou od roku 2001 dosud udělovány Ceny Miroslava Ivanova za literaturu faktu Klubem autorů literatury faktu v Praze, který M. Ivanov založil již v roce 1986. V městě Letohradu jsou od roku 2008 dosud udělovány Regionální Ceny Miroslava Ivanova

Během své literární dráhy byl členem rady Obce spisovatelů v Praze, členem českého PEN klubu a zakladatelem a prvním předsedou jím založeného Klubu autorů literatury faktu (v Praze 1986).

Spisovatel M. Ivanov pro Městské muzeum v Jaroměři zachránil cenný archiv – literární pozůstalost slavného josefovského rodáka Arnošta Heidricha (1889–1968), diplomata, jak se mi svěřil ve svém obsáhlém dopise. Dr. M. Ivanov byl člověk plný tvůrčích vizí a plánů. Škoda, že ho tak brzy sklátila zákeřná nemoc. Město Jaroměř uspořádalo ve dnech 7. a 8. dubna 2009 ve spolupráci s Klubem autorů literatury faktu v Josefově a Jaroměři k nedožitým 80. narozeninám spisovatele zdařilou vzpomínkovou kulturní akcí „Jaroměř Miroslava Ivanova“ s doprovodnými výstavami a besedami. Jeho věrným přítelem byl jaroměřský fotograf a publicista Václav Novák (1930–2013), jenž tvořil pro Ivanovovy knihy řadu fotografií, a já Miroslavovi vděčím za podnět a doporučení, abych si v roce 1996 podal přihlášku do Obce spisovatelů v Praze.

Na přítele dr. M. Ivanova máme v Jaroměři i v Josefově velmi hezké vzpomínky. A jeho odkaz nadále trvale žije v české literatuře i v kulturním prostoru i po

90ti letech od narození a po 20ti letech od jeho úmrtí. Město Jaroměř-Josefov, rodiště M. Ivanova, již řádku let finančně i morálně podporuje aktivity Klubu autorů literatury faktu (KALF) v Praze, který má v současnosti přes 150 členů.

PhDr. Jiří Uhlíř.

(Použitá literatura je k dispozici u autora medailonku).

OHLASY A RECENZE

Z NOVÝCH KNIH

Tak už to na světě chodí, že kdo míří všelijak krabatými cestami, nachází mnoho odhozeného i zralé jahody. Kdo sbírá obrazy, občas se napálí a pověsí si v pokoji padělek. Kdo čte básně, občas koupí – a prohloupí. Nikoli, když nakoupí u Faltusů! Jiří Faltus se svým vrozeným šarmem a bystrozrakým důvtipem varuje stručným aforismem ženy: *Mnoho sňatkových podvodníků může být falešných*. A pozor, nemusí se vždy jednat o podvodníky sňatkové, setkáváme se s nimi i na literárních lánech! Nebo spíše úhorech. Nic takového ovšem nehrozí, vezmeme-li do ruky dvě Faltusovy nejnovější knížky. Zůstaňme u zásad. Se zatvrzelostí sobě vlastní píše básně pro děti. Úsměvné, přímočaré, nápadité a vtipné. Dovolme si malé odbočení. Jednotlivé sporty si vychovávají budoucí aktéry již od předškolního věku, jen v poezii tomu tak není. Nasnadě je letité postesknutí: Prolistujme Mateřidoušku, Sluníčko, řadu dalších dětských časopisů, básničku v nich však nenajdeme! To je ovšem stará vesta, můžeme o tom mluvit, můžeme na to poukazovat, a to je tak všechno... Ale něco přece můžeme – psát poezii pro dětské čtenáře. Jiří Faltus tak činí (a dobře činí) ve sbírce **KAMPAK, ŠNEČKU?** (Alfa-Omega, 2018, 36 str., s vlastními ilustracemi). Dočteme se o sáňkujícím sněhulákovi, měsíci v noční košili, kapřících ve škole, o zajáci, který tuší, poznáme ho podle uší. Faltusova básnická invence vyvěrá z čirého dna studánky. Možná z té Sládkovy, křišťálové. Faltus básník a Faltus aforista jedno jsou. Čteme a žasneme, jaká kouzla se dají dělat s naší přebohatou mateřštinou, kolik úsměvů zakrývá jako lehounký průhledný mušelin myšlenky hlubší úrodného údolí, ohlazeného, ale pádného oblázku a eruptivnější sopky, která nás znenadání žhavě zaskočí. Tak nás Faltus dokáže zaskočit nápaditostí, mozolnatým pohlazením, ostrým paprskem jasu v souboru aforismů s názvem **U VYKUTÁLENĚHO STOLU** (Alfa-Omega, 2018, 36 str., s vlastními ilustracemi). Ať se to někomu líbí či nelíbí, jeho aforistický luk vysílá šípky do středu terče – a tím jsme my, čtenáři. Naši známí, známí našich známých, jakož i mnozí, které známe, ačkoli bychom je raději neznali a rádi bychom se bez nich obešli. Mnohé Faltusovy postřehy nám mluví z duše: *Bude dobře, teprve až začnou stávkovat politici, Pro ochranu osobních údajů má*

povoleno nosit zbraň nebo – nabráno z jiného kotlíku – Až vymřou pamětníci, začnou si konečně vymýšlet ostatní nebo Je-li rozum v koncích, je nejlépe začít s psaním projevů. Věřme, že Faltus s psaním projevů hned tak nezačne. Nejraději nikdy. Samostatnou kapitolou jsou Faltusovy kresby, vyvěrající z osobitého, vysoce inteligentního smyslu pro humor a nadsázku. Zdánlivě jednoduché kreslené vtipy, většinou beze slov, které podněcují fantazii, tu nutí k zamyšlení, tu jsou výsledkem hravosti, tu obsahují lyrický náboj – s nespornou platností potvrzují, že autor je původní literární profesí básník. (Jako ilustrátor se podílí i na sbírce Zdenka Salavy, vydané stejným nakladatelstvím.)

//Možná jsem překročila práh//průměrnosti//za nímž se neodpouští,// připouští Věra Kopecká v básni Práh ze sbírky **MILOST V NEMILOSTI** (vyd. Kopecká, 2018, 104 str., s vlastními fotografiemi). Takže bez milosti: Stále mě cosi nutí k úvahám, zda autorka je lepší básnířka či fotografka. (Zda to však není vedlejší!) Ve své poslední sbírce prezentuje verše i černobílý obraz v účelné symbióze. Na titulní straně je barevné foto vodopádu zcela příznačné, vodopád jejich veršů klene oblouk nad běžným průměrem. Kdybychom měli škatulkovat, napadlo by nás označení přírodní lyrika, ten práh je však dávno překročený. Struktura poezie V. K. je plná reflexí, které účelně korespondují s prostou životní realitou, vyhýbá se okázalým gestům, ubírá se tlumeně nasvícenými cestami. V básni Zrození čteme *//Narodila se básnička//*. Zajisté. Především se však narodila dobrá básnická sbírka.

Prozaik Miroslav Skačáni vydal **POVÍDKY VESELÉ I VÁŽNÉ II.** (2019, 204 str.), tucet příběhů rozličného rozsahu, včetně tří cestopisných črt. Něco známe z Kruhu a sborníků Střediska, závěrečnou povídku ze stejnojmenné knihy s označením I. Nebývá zvykem začínat recenzi výňatkem z textu, ale nic nedokáže vystihnout charakter knihy dokonaleji: *...lidstvo je mozaika jedinců. I my v ní máme své místečko. A všechny kamínky v ní jsou důležité. Bez nich by neměla všechnu tu svou krásu, velikost a jedinečnost. Jedinečnost lidstva.* Ano, jedinečnost. To slovo vystihuje charakter Skačániho povídek. Protagonisté jsou skutečně jedineční, osobití, originální, ať již v kladném či záporném smyslu. Jejich osudy se ubírají svéráznými, klikatými a různě zauzlovanými stezkami. Skačáni nezapře svou profesi, ani se o to nepokouší, občas medituje, s nevtíravou sugestivností rozšifrovává motivy uvažování a jednání protagonistů na pozadí společenských dimenzí. Když se zamyslíme nad názvem, vážné motivy převažují, Skačániho osobitý tlumený humor nepřinutí čtenáře k rozjařenému veselí, není příliš zřetelný, je spíš subtilní, shovívavý a laskavý. Ve své tvorbě pracuje Skačáni s přesvědčivými detaily, promyšlený děj zasazuje do konkrétního časového období a svébytného prostředí. Vyústění čtenáře nejednou překvapí. Snad až zaskočí. Jako nás všechny občas zaskočí sám život.

Drobná nesrovnalost vězí v úvodu z pera I. G. Zmiňuje se o některých – kromě Štefla a nepřítli známých autorech lékařích – pomíjíme však nepominutelné. Od

dob Karla Slavoje Amerlinga se literatuře věnovalo mnoho příslušníků Aeskulapova cechu. Jména by vydala na menší slovník. Z těch současných (nebo nedávno současných) uvedme namátkou Pecháčka, Cimického, Miroslava Holuba, jihlavského rodáka Norberta Holuba, Řeháka, Vrbovou, Tošnera, Volkmana, Mičku. Komu čest, tomu čest.

F. Uher

Poznámka redakce: Jiřimu Faltusovi a jeho nové tvorbě se bude věnovat příští KRUH 56 při příležitosti jeho jubilea.

Iva Tajovská – ODPUSTĚ, ŽE JSEM SE VRÁTIL. Nakladatelství Prostor, 2018

Román vracející se do období 1. světové války a těsně po ní vyšel právě v roce 2018 u příležitosti 100 let od vzniku Československé republiky. Pardubická autorka Iva Tajovská čtenáře zavede do jedné východočeské rodiny na Chrudimsku. Znáám ji spíše jako autorku ženských příběhů z nedávné současnosti, ale tímto historickým ohlédnutím v knize „Odpustě, že jsem se vrátil,“ mě mile překvapila.

V loňském roce bylo těchto připomenutí stoletého výročí hodně, ale román Ivy Tajovské se přece jenom v něčem liší, ukazuje dopad událostí kolem konce války a počátku nové republiky ne na politicích a významných osobnostech, ale na obyčejných lidech.

Vojta, předválečný kantor, se vrací z italských legií, ale najednou mezi ním a jeho ženou Annou dochází k nedorozuměním na základě prožitého, až k vyústění do manželské krize. Viz str. 52: „*Nic nemůže být jako dřív!*“ Vojta si přináší vlastenecké ideály, ale Anna se v době války musela starat o nemocného tchána Mojmirá a těžko se vyrovnává se ztrátou mladšího syna Hynka, talentovaného malíře, který zemřel na španělskou chřipku, navíc je starší syn František nezvestný, bojoval na italské frontě, takže se mohli s otcem potkat na frontě, každý ovšem v opačném zákopu.

Kromě ústřední dvojice zde najdeme i faráře Jaroslava, ten také narukuje a je zraněn při sbírání raněných na ruské frontě. Sám se vyrovnává s otázkami o víře v boha, jenž dopustil taková „jataka“. Jeho farníci od víry odcházejí a on je nedokáže zastavit. Na druhou stranu si uvědomuje, že je nutné církve reformovat, ale nenachází pochopení u biskupa, takže je nakonec přeložen.

V knize vystupuje celá řada dalších zajímavých postav. Aniččina sestra Marie za války pomáhala v lazaretu a vdá se za umírajícího vojáka, aby zabezpečila jeho dvě děti. Jejich bratr Oldřich je na frontě oběšen, když u něj najdou leták. Anna se dozvídá, že podobné letáky roznášel i její manžel Vojtěch, a tak jej viní ze smrti bratra. Různé „chytráky“ představuje hokynář Sůra, za války údajně raněný, ale

proslul jako neúprosný rekvírista. Sám o sobě rozhlašuje, že všechno bylo jinak, že se snažil pomáhat. S jeho „pomocí“ má špatnou zkušenost i Anna. Sůra touží stát se starostou, ale nakonec se jeho přání nenaplní.

Po smrti tchána Mojmirá Anna od Vojty odchází k sestře Marii. Vojta si představoval, že se přestěhuje do Chrudimi, kde se mu nabízí zajímavé zaměstnání. Sám učí, nestihá práci kolem hospodářství a ujímá se chlapce Homolky (zemřela mu matka na tuberu). Chlapec je chytrý a talentovaný malíř, připomíná mu syna Hynka. Syn František se přes veškerá pátrání z války nevrací. Najde se voják, který údajně s Františkem bojoval a viděl jej padnout, ale písmo v deníku nesouhlasí, a tak trvá naděje. Až se jednoho dne vydá Vojta do Itálie.

Román je napínavý do posledních chvil, přináší překvapivé rozuzlení a jakési poučení pro hlavní aktéry. Hořké smíření přináší nové naděje v dalším pokolení rodu.

Z knihy by se dala citovat řada ukázek, ale jen krátce. Třeba varování ze str. 28 je stále platné: *„Mocní jsou schopni zneužít všeho – ideálů, vlastenectví, víry, techniky. Světovou moc mají v rukách šílenci. Udělají to, co si usmyslejí, nikdo jim v tom nezabrání.“* Nebo úvaha o tom, co se změnilo pro obyčejné lidi po válce, viz str. 192: *„A v čem je to jiné? Dřinu mi nikdo neubral. Svoboda? Kde je? V čem? Co je v mém životě jiného, když to řídí prezident místo císaře?“*

Knihy byla velmi kladně hodnocena, dokonce se v jednom hodnocení umístila na 1. místě mezi knihami vydanými v roce 2018 (viz článek <http://www.novinky.cz/kultura/492957-literatura-2018-dominovaly-knihy-i-pseudoudalost.html>) Neřídím se, protože je to opravdu výborná kniha. Příběh nabízí několik úhlů pohledu na válku. Škoda jen, že se o knize víc neví, že není propagována, protože by si to určitě zasloužila. V knize nenajdete historická fakta o počtu mrtvých, raněných, ale přibližuje utrpení všech zúčastněných, nejen na bojištích, ale především v zázemí. Velmi silný příběh, dobře napsaný s charakterově vykreslenými hlavními postavami. Iva Tajovská napsala silný příběh. Vřele doporučuji k přečtení.

Václav Franc

(Recenze je přetisknuta z Čaje č. 49/2/2019 časopisu autorů Jičínska)

ZÁPOLENÍ – NEKONEČNÁ CESTA DUŠE INGRID (Skleněný můstek, Karlovy Vary 2017).

Knihy Jany Maternové – Burčíkové přináší vyprávění Ingrid jako zpověď duše od prvního setkání s pozemskou civilizací až po její konec. Líbí se mi autorčin pohled na svět prostřednictvím ještě nenarozeného dítěte (viz první část knihy). Ale i závěrečná část, kde autorka zredukuje vidění světa hlavní hrdinky Ingrid v době, kdy oslepne.

V příběhu ožívají emoce, pro někoho zdánlivě bezvýznamné, ale ne pro autorku, která na nich staví příběh. Dětství Ingrid je poznamenáno starší sestrou, která je vnímána jako dokonalejší, zatímco Ingrid je „potížistka“ a právě zde se rodí i pokřivené představy o budoucím životě. Pomáhá jí babička a starý malíř, takže nakonec nachází cestu pro svůj talent.

Má rada děti, ale její vztah k partnerovi je komplikovaný. Přijme dva chlapce, aby pak porodila i vlastní dceru. Nakonec ji vlastní muž nechá zavřít do psychiatrické léčebny a ona přichází i o vlastní dítě. Kniha je protkána peripetií zmaru, depresí, smutku, stejně jako je to v případě hlavní hrdinky Ingrid. Bojuje s životem, až ji postihne slepota. Paradoxně právě její postižení přinese Ingrid rozřešení či usmíření se.

Osobně si myslím, že kniha má svá silná místa, a to především v úvodní části – vidění světa v prenatalním období – a následně v závěru, kdy člověk, ač slepý, přece jenom vnímá svět ostatními smysly.

Jana Maternová – Burčíková žije v Novém Městě nad Metují a kromě představené knihy je autorkou dalších próz, které doporučuji k četbě. Jedná se o díla: Taškařice; Jeden život, jedna šance; Kotrmelec; Viktorie. Určitě se po jejich knihách poohlédněte.

Václav Franc

(Recenze je přetisknuta z Čaje č. 49/2/2019, časopisu autorů Jičínska)

MINULOSTI NEUTEČEŠ (Moravská Bastei MOBA, Brno 2018).

Původní česká detektivka Milana Duška „Minulosti neutečeš“ nás opět přivádí do vyšetřovací party komisaře Béma a jeho nejbližších spolupracovníků Mileny Dudové a Františka Mála. Hlavní postavou knihy je mladá Veronika, na začátku příběhu se ve vysokém stupni těhotenství vdává za Františka Matějčíka, ale již o svatbě se ukazuje, že není všechno v pořádku. Porodí sice malého Fandu, žije u manželových rodičů, ale její snacha je vážně nemocná a dokonce často přebývá v léčebně.

V nedalekém Kostelci a následně ve Vamberku dochází k přepadení poboček bank. František Matějčíček, opravář aut a fanda do motorek se zabije na motocyklu, ale jeho smrt je nějak zvláštní, nevypadá to na obyčejnou nehodu. Někdo manipuloval s brzdovým systémem? Mladá vdova Veronika je zdrcena, ale pak objeví v manželově pozůstalosti větší množství peněz. Že by i on měl něco společného s přepadením bank?

Veronika nastupuje do práce, uklízí v léčebně. Tam se střetne s Čestmírem Plívou, kterého zná z její svatby. Sblíží se. Čestmírovi nevadí malý Fanda, kte-

rého hlídá sousedka, když je Veronika v zaměstnání. Ale Veroničin nový vztah je trnem v oku tchánovi Václavu Matějčkovi. Že by byl víc než jen dědečkem malého Fandy?

Vyšetřovací tým jde po stopě majitele autoservisu Vojtěcha Pajchla, kde poslední čas pracoval i František Matějček. Všechno souvisí se vším. Další přeapadení – tentokrát nepovedené. Násilná smrt Veronichiny tchyně v léčebně. Veronichin nový přítel je nalezen v autě mrtev, někdo ho pobodal nožem. A když Vojtěcha Pajchla pustí z vazby, tak Veronice jde skutečně o život.

Nebudu prozrazovat vše, to by potom nebyla žádná detektivka pro čtenáře, ale přece jenom si neodpustím jednu poznámku. Dlouho utajovaná osoba se stane vrahem Čestmíra, takže autorovi se povedla i pointa. Milan Dušek opět umně tahá za nitky příběhu, přidává špetku po špetce, aby sestavil příběh, který čtenáře chytí. Kniha nabízí lásku, nenávisť, vraždy. Přeapadení, jak to má být ve správné detektivce.

Václav Franc

(Recenze je přetisknuta z Čaje 49/2/2019, časopisu autorů Jičínska)

PTALA SE MNE NA ŠTĚSTÍ (Nakladatelství KMEN, 2018)

Antonín Šlechta žije v Úpici. Je výborný vypravěč, což dokázal předchozími dvěma povídkovými knížkami „Sedm pádů smrti“ a „Pod zemí.“ Je i výborný pozorovatel a ve své nové knize „Ptala se mne na štěstí“ předkládá čtenáři dvacet tři kratších příběhů odpozorovaných od života. Každá povídka je uvedena nápo- vědou, komu je věnována, či kdo ji inspiroval. Pochopitelně některé příběhy jsou přímo autora jako ten úvodní, podle kterého dostala knížka název. Autor v ní vede dialog s Veronikou na téma, zda zná nějaké šťastné lidi. A tak chodí a dívá se kolem, aby pozoroval, jak to vlastně s tím štěstím je.

Šlechta si všímá docela všedních věcí, třeba ve frontě v květinářství, kdy někdo požaduje puget pro rodičku dítěte, někdo zase na pohřeb. Cituji ze str. 36: *Stojíme uprostřed chodby, někde mezi jejím jedním a druhým koncem, ale pořadí ani čas neznáme. Ani hodiny ani dne Kdo z nás je na řadě, kolikátí jsme ve frontě?*

Nebo povídka „Hrobník“, kterému se přezdívá „Třipiva.“ Co to znamená viz str. 91. *„Vždyť přišel jen na tři piva. Narození, žití, smrt. Valčík na tři doby.“* Ale není to jen smutné čtení, třeba taková povídka „Kuchařkám“ je zvláštní pojednání o tom, proč by se autor chtěl narodit jako cibule. Cituji ze str. 27: *„Zkuste si to, pánové, schválně představit. Tu slast, když vás kuchařka, ženská jako řemen, sevře do dlaní.“*

Napadlo vás už někdy, kde člověka napadají ty nejgeniálnější myšlenky? Viz str. 43 v povídce: „Proč jsem se nestal géniem“ autor píše: *„Člověka napadají nejdůležitější a nejgeniálnější myšlenky na záchodě!“*

Povídka o všech těch pojištěních a výhodných smlouvách „Dělný lid prostý“ ukazuje na realitu života. Nakonec hlavní hrdina to říká jasně (viz str. 53): *„Chci pro sebe kus žvance, skývu k snídani s hručkou másla nebo tvarohu, suchý boty, teplo v kabátě a střechu nad hlavou.“* Jak málo stačí člověku ke štěstí! A autor pokračuje: (Str. 54) *„Však moje babička mne vždycky nabádala – poslyš, Ferdo, oupis, vždycky chtějí oupis! To smrdí rohatým. Naslibují hory doly, k nohám snesou zlatý motouzy, ale když tě doběhnou, Ferdo, když svou parafu venkoncem připojíš k jejich oupisu, tak ti ze zlatejch motouzů upletou obyčejnou konopnou smyčku.“*

Jak píše v doslovu Karel Sýs: „hlasoval bych pro básníka.“ A právě třeba v povídce „Větrná habaďura“ Šlechta dokazuje, že jeho povídky jsou vlastně básněmi v próze. Protože jak jinak by se domluvil s větrem. Ale takových povídek čtenář najde v knížce víc. Třeba „Co se motýlích křídel tyče.“ Viz str. 83: *„Nemnoho věcí je křehčí motýlích křídel, milá, natolik jsou jemná, že se mohou opřít pouze o vzduch.“*

Výborná je povídka „Maminka“, příběh umírající matky a syna, kteří v životě nenašli moc vzájemného pochopení. Povídka je jakýmsi usmířením či zpovědí za jedním životem. Navíc jsou některé příběhy nedopovězené, aby čtenář dostal prostor i fantazii, jako je to u závěrečné povídky „Dyzajnerka“, kde jsme svědky příběhu elektrikáře a rokera Petra Hrušky, který se sice brání setkání s dyzajnerkou upravující jeho byt, ale nakonec Evelyná skončí s malým capartem v jeho klíně. A i když hlavní hrdina říká: *„Ti říkám, tam mě už nikdo nikdy neuvidí,“* kdo ví?

Doufám, že návštěva v niterním světě Antonína Šlechty a postavíček z Úpice a okolí s jejich problémy a viděním světa není poslední sondou při cestě hledání štěstí.

Václav Franc

(Recenze přetisknuta z Čaje 49/2/2019, časopisu autorů Jičínska).

ZAZNAMENÁVÁME A KOMENTUJEME

JUBILEA ČLENŮ 2019

Půlkulatá:

Dušek Míla 6. července

Chalupa Václav 2. srpna

Slabý Jan 10. srpna

Kulaté:

Jiří Faltus 12. července

NOVÉ KNIHY ČLENŮ 2018

- Jiřina Valachovičová – **ŽIVOT JDE DÁL** – Výbor z povídek. Ilustrovala Jitka Lišková – Benýšková. Vydal OFTIS v Ústí nad Orlicí. (2018, str. 114).
- Václav Franc – **STÍN NA RENTGENOVÉM SNÍMKU** – Próza. Vydala Knižovnička cz. v Brně.
- František Uher – **SIRÉNY TESKNÍ U VYSNĚNÝCH PLÁNÍ** – sbírka básní v nakladatelství ALFA-OMEGA Dobřejoyice. Ilustrace Věra Martinková. (2018, str. 31).
- Jiří Faltus – **U VYKUTÁLENÉHO STOLU** – Aforismy. Ilustrace autor. Vydalo nakladatelství ALFA-OMEGA Dobřejoyice. (2018, str. 33).
- Jiří Faltus – **KAMPAK, ŠNEČKU?** – Verše pro děti. Ilustrace autor. Vydalo nakladatelství ALFA-OMEGA Dobřejoyice. (2018, str. 31).
- Věra Kopecká – **MILOST V NEMILOSTI** – Sběrka básní. Fotografické ilustrace autorka. Vydavatelství Věra Kopecká v Broumově. (2018, str.103).
- Jana Bednářová – **PRÁVO PRVNÍ NOCI** – Výběr z milostné poezie. Ilustrace Martina Jirčíková. Vydalo nakladatelství Jana Bednářová v Liberci. (2018, str. 55).
- Milan Báča – **SLOVNÍK SPISOVATELŮ SVITAVSKA** – Vydalo nakladatelství OFTIS v Ústí nad Orlicí. (2018, str. 222).
- Jan Stejskal – **STOPY CHRUDIMSKÝCH OSOBNOSTÍ** – Třetí díl Chrudimské trilogie. Vydala Galerie Art Chrudim.

NOVÉ KNIHY 2019

- Miroslav Skačáni – **POVÍDKY VESLÉ I VÁŽNÉ II.** – Tucet příběhů rozličného rozsahu, včetně cestopisných črt. (2019, Pevná vazba, str. 204).

OCENĚNÍ

- **Doc. PhDr. Jiří HRABINEC CSc, obdržel zlatou pamětní medaili Univerzity Karlovy** za významný přínos k rozvoji Pedagogické fakulty UK a posilování jejího dobrého jména. Slavnostní předání proběhlo 10. 12. 2018 v rámci Adventního koncertu v pražském Karolínu. Gratulujeme.

Z JEDNÁNÍ VÝBORU SVČS

- **V sobotu 16. února zasedal výbor Střediska východočeských spisovatelů.** Zabýval se členskou základnou, přeřadil Milan Báču ze Svitav z Klubu do Literární sekce, členskou schůzi v dubnu, předpokládanými akcemi v průběhu roku. Účast: Eva Černošová, Věra Kopecká, Hana Cihlová, Štěpánka Saadouni, Václav Franc, Jiří Lojín a Milan Dušek.

- **Došlo ke změnám v redakční radě Kruhu:** Rezignovali František Uher a Jiří Faltus. Děkujeme jim za dlouholetou a poctivou práci pro Středisko východočeských spisovatelů. Věra Kopecká převezme rubriku poezie. Nově do redakční rady přibyla Jana Burčíková.

SOUTĚŽE

- Středisko západočeských spisovatelů vyhlašuje literární soutěž pro veřejnost. Napište povídku nebo báseň na téma **TRABANT**. Příběh ze života, bajka, fejeton, úvaha, sonet, balada atd. Každý účastník může poslat dva příspěvky. Jeden v próze, druhý v poezii. Nezapomeňte uvést jméno, příjmení a věk. Pošlete v elektronické podobě na email: zaspissoutez@seznam.cz – nejpozději 30. 6. 2019. Rozsah prózy: 2 – 10 normostran (3600 – 18. 000 znaků). Kategorie: Děti do 10 – 15 let. Mládež 15 až 20 let, dospělí nad 20 let. Po vyhlášení výsledků z hodnotných prací vznikne sborník.
- **11. Ročník Mobelovy ceny.** Alois Marhoul vyhlašuje pod záštitou Obce spisovatelů ČR. Podmínky: Zaslát 1 výtisk básnické sbírky s vročením 2018, včetně adresy autora, kontaktního telefonu, mailové adresy, vše zaslané samotným autorem, (nebo s jeho souhlasem) na adresu Alois Marhoul, 252 04 Čisovice 123 do 30. 6. 2019.

VÝZVA

Vážené kolegyně a kolegové,

dovoluji se Vás dotázat, zda jste ve své literární tvorbě vytvořili nějaké básně, sbírky veršů, prózu (povídky, novely, romány) divadelní, scénáře filmové televizní hry, hudební či výtvarná díla inspirovaná životem a dílem naší literární stálice Boženy Němcové (1820–1862). Uvítám tipy na umělce, kteří zejména v posledních třiceti letech vytvořili díla o B. Němcové. Bibliografii hodlám vydat k 200. výročí jejího narození. Informace mi sdělte na adresu: PhDr. Jiří Uhlíř, Bulharská 267, 551 02 Jaroměř 3 – Josefov. Tel. 191 813 444, nebo e-mail: zj.uhlirovi@seznam.cz Uvítám jakoukoliv smysluplnou informaci obohacující zamýšlenou bibliografii. Děkuji předem, Jiří Uhlíř

INTERNETOVÝ ČASOPIS AUTORŮ JIČÍNSKA ČAJ 49/2019

je tentokrát věnován autorkám a autorům ze Střediska východočeských spisovatelů. Hostem je básnířka **Alena Kordíková** z České Skalice. Rozhovor poskytl **Antonín Šlechta**, který vydal novou knížku povídek „**Ptala se mne na štěstí.**“ Píše se zde o detektivce **Milana Duška** – „**Minulosti neutečeš.**“ O románu s aktuálním společenským přesahem „**Mami, zabila jsem, aneb příliš mnoho lásky,**“ který vydala **Marcella Marboe**. O životních peripetiích ženy vyrovnávající

se se slepotou je román „Zápolení – Nekonečná cesta duše Igrid“ z pera **Jany Maternové – Burčíkové**. Je zde ukázka z nové básnické sbírky **Jany Bednářové** s názvem „Právo první noci. V neposlední řadě je připomenut román **Ivy Tajovské** – „Odpusť, že jsem se vrátil.“ Tvorbu jičínských autorů zastupuje povídka **Václava France** – „Strejdovo město.“

JBM – NEWSLETTER 043 Václava Smejkala

tentokrát obsahuje:

- Ilustraci bulletinu SVČS Kruh 54
- Dva výtahy z městských novin v Lanškrouně č. 11 a 12. 2018 (prezentace básníka Miroslava Kubíčka z Šumperka)
- Novou rubriku: Ohlédnutí za ilustracemi z knihy Milana Duška „Cesty naděje“
- Vernisáž Oty Janečka v Muzeum Česká Třebová
- Recenzi Jiřího Faltuse na básnickou sbírku „Pnutí“ v bulletinu Kruh 53

REDAKCE OBDRŽELA

článek Marcelly Marboe „Který autor se prosadí?“ V podstatě jde o lepší podmínky pro regionální autory. Podle autorky jde o začarovaný kruh, ze kterého prakticky není úniku. Marboe dobře ví, o čem píše, byla dlouhá léta předsedkyní SVČS a pracovala v radě Obce spisovatelů, měla na starosti regionální literaturu. Už v úvodu porovnává situaci před a po revoluci. Ledacos z toho svědčí o tom, že současná situace je mizerná, že jí je třeba řešit. Uvedený článek je už na internetových stránkách SVČS, měl by se objevit na blogu Vašeliteratura.cz, který rediguje Jiří Lojín. Pro autorku bude jistě zajímavé, když se k problému vyjádří členové Východočeského střediska, stránky Kruhu jim jsou otevřené.

(MD)

A už je tu první příspěvek: Marcella napsala hezký a pravdivý článek, ale jak to vidím, stejně dobře mohla vyjít do polí a vykřičet na chvaltickou elektrárnu. Problém ovšem začíná jinde. V nedostatku novinových a časopiseckých možností. Tam autoři získávali prostor, upozorňovali na sebe. My vydáváme aspoň Kruh. Obec by měla vydávat aspoň měsíčník. Jenže: Kde na to vzít! Kdo to bude kupovat! Kdo redigovat – objektivně, aniž by se vytvořil úzký okruh přispěvatelů. Vzájemně se podporujících kamarádů! Zájem o noviny a časopisy upadá a nemyslím, že dojde ke zlepšení. Je to začarovaný kruh. Ať žije ten náš s velkým K.

FU

- **Politik dokáže zázraky, začne-li obhajovat svůj mandát.**
- **Čárový kód: startovní čára konzumní společnosti.**

AFORISMY Jiřího Faltuse

PODZIM V POLSKU

Podobně jako u nás, i v Polsku je podzim obdobím básnických festivalů a plenérů.

Prvním z nich, kterého jsem se zúčastnila spolu s Olgou Novotnou a Jarmilou Moosovou, byl zářijový třídní plenér ve Wieszczyne, jehož součástí byly jak výlety do okolí, tak autorská čtení a tvůrčí dílny. V říjnu následoval festival Slovenské poezie v Czechowicach-Dziedzicach. Jeho účastníky byli vedle Poláků autoři ze Slovenska, ruský básník Michael Bronštejn, indický básník – lékař, a dvojice autorů z Moravy. Autorská čtení byla na několika místech, představili jsme se také ve školách. Součástí programu byl i pěkný výlet do Beskyd.

Tradičně jsem se zúčastnila 15. ročníku mezinárodního festivalu Básníci bez hranic v lázních Polanice. Z Čech byl ještě František Všeticka, několikačlenná byla delegace z Ukrajiny. Tento festival patří ke čtyřem nejvýznamnějším básnickým festivalům v Polsku. Letošní ročník byl poznamenán úmrtím jeho zakladatele a více než desetiletého organizátora básníka Andrzeje Bartinského (několikrát se zúčastnil i Dnů poezie v Broumově). Od letošního roku nese festival jeho jméno. V zahajovacím pořadu v divadle jsme shlédli kromě vystoupení dětských souborů k výročí 100 let polské nezávislosti také velice pěkný dokument věnovaný Bartinskému. Zahraniční básníci byli ocenění medailí města Polanice. Součástí programu bylo dále čtení autorů v lázeňské kavárně, panelové diskuse, vystoupení zahraničních hostů a večerní programy, v nichž vystupovali účastníci festivalu i místní autoři.

Poslední akcí na našem pohraničí byl tradiční týdenní mezinárodní interdisciplinární plenér v Sokolci v Sovích horách, jehož se zúčastnili básníci, malíři, řezbáři a skupina mládeže z Ukrajiny ze Stanislavova, kde žije polská menšina. Z autorů se zúčastnili Matuszkiewiczowi a kolega Vladimír Resetovský z Rigy, s kterým jsem se už dohodla na jeho účasti na plenéru v Křinicích. Na závěrečném vánočním večeru jsme vystavili své práce – obrazy, dřevěné sochy, fotografie a přečetli verše, mládež z Ukrajiny zazpívala koledy.

Všechna tato setkání mi přinášejí mnoho nových přátelství, podnětů i dalších zdrojů spolupráce.

Věra Kopecká

- **Pověst má špatnou, vyprávět pohádky však umí dobře.**
- **Láska k administrativní práci přenáší hory. Nových tiskopisů.**
- **Nasadit něčemu korunu ještě neslibuje bohatou sklizeň.**

AFORISMY Jiřího Faltuse

PODZIMNÍ LITERÁRNÍ MARATON 2018

Bc. Irena Burešová, starostka Přelouče; Ing. Michaela Matoušková, starostka Říčany nad Labem; Mgr. Kulakovská

Poetický večírek v knihovně

V pátek 23. listopadu se v rámci 14. východočeského uměleckého maratonu v letohradské knihovně (KCL) uskutečnilo autorské čtení básníka Aleše Misaře z Nymburka, básnířky Hany Janišové z Letohradu a básníka Martina Vídenského z Letohradu.

V úvodu večera Martin Vídenský všechny účinkující publiku krátce představil a předal slovo Aleši Misařovi, který přednesl několik podzimně a milostně laděných básní. Následovala milostná lyrika Hany Janišové a pár starších srdečných záležitostí Martina Vídenského. Druhou část večera otevřela premiéra strhující dvacetiminutové skladby Aleše Misaře 671; Vendula Vogel. Hana Janišová přečetla své novější básně a Martin Vídenský čtení zakončil představením svých novinek, humorných básní a epigramů.

Poetickou atmosféru hrou na violu orámoval Vít Ondřej Stráník z Letohradu.

Dvaadvacet pozorných posluchačů odměňovalo účinkující vřelým potleskem, díky čemuž si tento nevšední poetický večer užili naprosto všichni.

(mv)

ÚČINKUJÍCÍ V LETOHRADĚ

AKCE JANA STEJSKALA V RÁMCI MARATONU

- 15. 9. Straky u Nymburka – Zahradní slavnost
- 30. 9. Farní společnost Vejnarovice
- 11. 10. Pro gymnázium a Střední pedagogickou školu v Čáslavi. Dvě vystoupení.
- 14. 10. Kostel sv. Víta v Bojanově
- 20. 10. Pro konferenci v klášteře Voršilek KUTNÁ HORA
- 25. 10. Kostel v Sezemicích (pro místní školu)
- 27. 10. Obecné dům v Drahačovicích
- 28. 10. Zámek Nasavrky pro veřejnost
- 15. 11. Slatiňany Společenský dům
- 27.11. Pardubice – věznice
- 3. 12. Praha – Slovanský dům ve spolupráci s Výborem národní kultury. Autorem pořadu Jan Stejskal, uskutečňovala vokální skupina Nestejskáme si, v sestavě: Hana Antošová, Dita Veselá, Jan Stejskal, Milan Antoš a Martin Pecháček. Další akce:
- 6. 10. Výstava foto M. Hozy na zámku v Nasavrkách
- 5. 11. Na výstavě obrazů J. Korečka v budově vodních zdrojů v Chrudimi

- 12. – 15. 12. Sedm představení studentů s pohádkou B. Němcové Sůl nad Zlato. Hudba a písně.
- 16. 12. Adventní program v Hospici Chrudim.

Z akce Jana Stejskala a souboru Nestejskáme si ve Slatiňanech

- **Vyznamenání se propůjčuje slavnostně s poctami, odebírá po vystřízlivění bez fanfár.**
- **Tikající bomba spisovatelského svazu: SEMTEXT.**

AFORISMY Jiřího Faltuse

AKCE JOSEFA LUKÁŠKA

- 25. 9. Klub důchodců Kostelec nad Orlicí
- 18. 10. Gymnázium Rychnov nad Kněžnou (studenti z Čech a Slovenska)
- 3. 11. Svoboda nad Úpou – ženský fit klub
- 7. 11. Skuhrov nad Bělou – klub seniorů
- 9. 11. Nový Hrádek – dvě skupiny dětí
- 14. 11. Teplice nad Metují – kolektiv pečovatелů v domě důchodců
- 17. 1. 2019 Borohrádek
- 24. 1. 2019 Nové Město nad Metují pro kluby seniorů

Josef Lukášek v Kostelci nad Orlicí

ZÁVĚR MARATONU – ČLENSKÁ SCHŮZE V HRADCI KRÁLOVÉ

Slavnostní zakončení maratonu a členská schůze se konaly 15. prosince 2018 v Hradci Králové v restauraci Pod terasami. Předcházelo zasedání výboru Střediska východočeských spisovatelů. Hlavní program zahájila předsedkyně Eva Černošová poblahopřáním jubilantům Draze Zlatníkové, Libuši Matysíkové a Zdeňku Jiráskovi. Poté byl zhodnocen průběh 14. Východočeského maratonu.

Akce v Jičíně, beseda se čtením: Jana Bednářová a Václav Franc

PARDUBICKÉ STRÍPKY 2018

Pardubické střípky

téma: **Hrdinové hodní následování**

Pořadatelé a vyhlášovatelé: Krajská knihovna v Pardubicích – oddělení regionálních a kulturních služeb a Středisko východočeských spisovatelů

VÝSLEDKOVÁ LISTINA – část literární

108 příspěvků z 28 škol

I. kategorie

1. Markéta Malátová (ZŠ Mozartova Jablonec nad Nisou)
1. Petra Klimecká (domácí vzdělávání)
2. Alžběta Hronová (ZŠ Bratranců Veverkových, Pardubice)
3. Anna Jasanská (ZŠ T. G. Masaryka, Litomyšl)

II. kategorie

1. Adéla Hamplová (ZŠ Pardubice-Studánka)
  2. Valentýna Mrkvičková (ZŠ U Stadionu, Chrudim)
  3. Jan Moore (ZŠ Pardubice-Studánka)
- Čestné uznání: Ondřej Kubeš (ZŠ Pardubice-Studánka)
Olívie Nevolová (ZŠ a MŠ Proseč)
Veronika Marková (ZŠ a MŠ Proseč)
Natalie Fridrichová (ZŠ a MŠ Proseč)

III. kategorie

1. Jan Alexander Roháč (ZŠ Holubova Holice)
  1. Anna Pallová (Gymnázium Polička)
  2. Diana Havlová (Gymnázium K. V. Raise a SOU Hlinsko)
  2. Barbora Hyspecká (ZŠ J. J. Ryby Rožmitál pod Třemšínem)
  3. Kateřina Pilátová (ZŠ a MŠ, náměstí Jiřího z Lobkovic, Praha 3)
- Čestné uznání: Viktorka Holubářová (Gymnázium Ústí nad Orlicí)
Kryštof Kalvach (Gymnázium, Pardubice, Dašická)
Valerie Zlatohlávková (ZŠ J. J. Ryby Rožmitál pod Třemšínem)
Magdaléna Maděrová (Gymnázium Polička)

IV. kategorie

1. Barbora Novotná (Gymnázium Vysoké Mýto)
2. Klára Pallová (Gymnázium Polička)
2. Salome Korbelová (Gymnázium, Pardubice, Mozartova)
3. Monika Felcmanová (SPŠ chemická Pardubice)

Čestné uznání: Anežka Vávrová (Gymnázium Vysoké Mýto)

V. kategorie

1. Jana Dobrovolná (Gymnázium Ostrov)
  2. Jan Podlipný (Střední lesnická škola Hranice)
  3. Martin Málek (Gymnázium Vysoké Mýto)
  3. Markéta Lichtenberková (Gymnázium Vysoké Mýto)
- Čestné uznání: Eliška Hronová (Gymnázium Vysoké Mýto)

VÝSLEDKOVÁ LISTINA – část výtvarná

65 soutěžních prací z 8 škol

I. kategorie

1. Radek Matějka (ZŠ J. J. Ryby Rožmitál pod Třemšínem)
2. David Juřica (ZŠ J. J. Ryby Rožmitál pod Třemšínem)
3. Michaela Slunéčková (ZŠ J. J. Ryby Rožmitál pod Třemšínem)

Čestné uznání: skupina 5 dětí ze ZŠ Masarykova Broumov

→ Kamil Farkaš, Tomáš Freiwald, Tereza Freiwaldová, Ondra Kubásek, Kristýna Malá

II. kategorie

1. Natálie Fejlová (ZŠ Bratřanců Veverkových, Pardubice)
2. Anna Palmeová (ZŠ Bratřanců Veverkových, Pardubice)
2. Viola Vlachová (ZŠ Bratřanců Veverkových, Pardubice)
3. Sabina Kaplanová (ZŠ Bratřanců Veverkových, Pardubice)
3. Viktorie Valtová (ZŠ J. J. Ryby Rožmitál pod Třemšínem)

VÍTĚZNÉ PRÁCE V PRÓZE

I. KATEGORIE – 1. místo (dělené)

KLIMECKÁ PETRA 10 let – MOST

LÉTO V PLAMENECH

„Mami, proč musíme jet na léto na chatu do Divoké rokle? Mě to opravdu štve, byla bych raději s kamarády.“

„Mary!, nestěžuj si, ty moc dobře víš, proč tam musíme. Vezmi si tašku a běž. A nezapomeň na Broka.“ Světlovlasá žena se ohlédla na dceru, která dávala jejich dobrmanovi obojek a vodítko. Mary byla dvanáctiletá svěhlavá dívka, která žila

jen s matkou v noblesním domě na hlavní ulici. Nebyly moc bohaté, dům jim nechával Maryin tatínek, ale měl podmínku: musí na léto vždy odejít.

*****

„Tss, ta ruina v Divoké rokli už mi začíná lézt krkem,“ protočila oči Mary, když vystoupili z lokálky a vydaly se směrem ke kamennému mostu. „Mary, přestaň!“ napomenula ji maminka. Chata v Divoké rokli byla malá, stará, nepoužívaná trempská chata a nikomu nepatřila. Právě proto sem Mary a maminka jezdily na léto.

*****

„Becky, neblbni a pojď se najíst,“ zařhtala Cora na mladou roční klisnu. „Jo, já už jdu,“ odfrkla si Becky a přiklusala ke Coře. „Půjdeš si pak se mnou hrát?“ zeptala se s nadějí v hlase Becky. „Ne, ty sis nevšimla, že ostatní už šli spát?“ pousmála se Cora. „Fajn, tak já jdu do hajan,“ odklusala malá Becky pod strom, kde spala všechna ostatní hříbata. „A potichu,“ zařhtala za ní Cora a usmála se. Měla Becky moc ráda, byla taková veselá.

*****

Následujícího dne večer maminka připravovala večeři a Mary bezcílně bloumala po okolí chaty. Najednou uslyšela dusot kopyt. Ohlédlá se a za sebou spatřila klisnu. Mary se na ni usmála a opatrně k ní přistoupila. Klisna stála na pahorku vedle chaty a moudře se dívala na dívku. Mary se jí konečně dotkla a opatrně ji pohladila po nozdrách. Klisna frkla a lehce se zdvihla na zadní. Mary trochu ustoupila, a když se klisna opět dotkla země všema čtyřma nohama, vrátila se k ní. Kůň se k ní natočil bokem, a ten pohyb Mary připomenul klisnu z knihy Zima křišťálových tanců, která se jmenovala Cora. „Coro?“ zeptala se opatrně klisny. A ta místo odpovědi souhlasně zafrkala. Pak lehce pohodila hlavou, otočila se na zadních a plynule odcválala.

*****

„Mary, udělej snídani prosím tě, já se pokusím opravit tu střechu,“ požádala maminka a Mary kývla. O chvíli později se ozval výkřik a rána. Mary se strašně lekla a potom rychle vyběhla na louku s Brokem v patách. Na trávě pod střechou ležela maminka, svírala si ruku a na hlavě měla obrovskou otevřenou ránu.

Mary vytáhla telefon a rychle začala vytáčet číslo na záchranku. Po chvíli jí telefon oznámil, že není signál. Mary zaklela a přiklekla k mamince. V tu chvíli přicválala Cora. Mary se k ní otočila se slzami v očích. Klisna hrdě čelila jejímu pohledu a potom k ní přistoupila a lehla si. Najednou Mary pochopila, co po ní Cora chce. Sedla si na Coru, ta se zvedla i s ní a odcválala ke kamennému mostu. Ten přeskočila, až Mary zavlál cop. Na zastávce dívka vytáhla telefon a zkusila vytočit záchranku znovu. Když dotelefonovala, pošeptala Coře, že může jet zpátky.

„Paní Mladá, rána není úplně hluboká, takže to bude jen na pár stehů. Ruka je sice zlomená, ale ne vážně. Vezmeme vás do nemocnice, ale myslím, že si vás tam

nechají maximálně do zítřka,“ řekl doktor a maminka si kývnutím hlavy k sobě přivolala Mary. „Slyšela jsi to, jeden den tu vydržíš. Budeš tu mít Broka,“ usmála se maminka a políbila dceru na tvář. Pak ženu naložili do záchranky.

*****

Večer Cora bloumala po lese bez cíle a tiše vzdychala. Pak vzhledla nad sebe, a tam spatřila světlušky... Světlušky jí vždycky zvedly náladu. Postavila se pod strom a nastavila krk jedné z nich. Předpokládala, že pocítí milé pohlazení, ale místo toho zaržala bolestí. Pak pochopila. Tohle nebyly světlušky, tohle byly jiskry od ohně! Cora odklusala za strom a spatřila doslova rudou záři. Tomuto létu se bude říkat LÉTO V PLAMENECH, pomyslela si Cora a odcválala k ostatním ze stáda, aby je varovala.

*****

„Hříbata, rychle pryč!“ zařehkala jedna z klisen.

„Kde je Becky?“ optala se se strachem v očích Cora.

„To nevím. Není už v bezpečí?“ odpověděla klisna.

„Ne, není,“ tekly slzy Coře po tváři.

„No tak pojď! Jestli je někde v ohni, tak už jí nezachráníme“ zařehkala smutně klisna.

„Vy možná ne, ale já jo!“ odhodlaně řekla Cora a cvalem se rozeběhla k ohni.

„Coro, neblbni!“ zavolala za ní klisna, ale marně.

*****

„Fuj, co tady tak smrdí?“ probudila se Mary. Pak spatřila dírkou ve stropě rudou zář. OHEŇ! Zděšeně vyběhla před chatu a Brok ji následoval. Právě včas, protože oheň se začal zmocňovat prvních dřevěných stěn chalupy. Mary se rozhlédla, kudy by utekla, když najednou spatřila kousek od sebe hřібě. Bylo vyděšené jak kvůli ohni, tak kvůli Brokovi, který na ně vrčel. „Broku,ne!“ zvolala Mary. Najednou se objevila Cora. Popadla hřібě a odcválala s ním pryč. Mary zoufale stála na palouku a najednou za sebou uslyšela strašnou ránu, tak se otočila. Za ní se bortila CHALUPA! Plameny, které šlehaly stále výše, byly už jen pár metrů od Mary.

*****

„Přivedla jsem Becky!“ s úlevou oznámila ostatním ze stáda Cora.

„Skvělé, měly jsme o tebe strach,“ vydechli všichni. „Tak pojďte, utečeme tomu živlu!“ zařehkala jedna z klisen a odcválala k řece. Všechna hřібata se vydala za klisnou. Když všichni už odcválali, Cora stále stála na místě. Najednou vzduchem prolétl děsivý zoufalý výkřik. Coře se před očima objevil obraz dívky, kterou nechala se psem samotnou u chalupy. Cora měla jasno. „Sbohem,“ tiše zašeptala Cora směrem k utíkajícímu stádu a odcválala k palouku.

*****

Mary zaječela, jak nejmocně mohla. Už docela dlouho ustupovala před ohněm, který jí tlačil ke konci palouku. Podívala se na průrvu mezi dvěma ohni, kde předtím

proskočila Cora. Najednou Mary zahlédla pohyb. Byla to Cora. Proskočila ohněm a ten jí ožehl bílé břicho. Brok spatřil hrozivý stín koně a zakňučel.

„Broku, teď opravdu není čas na vymýšlení!“ klidnila ho Mary.

Cora si narychlo lehla, aby Mary mohla nasednout. Pak se zdvihla a chtěla odcválet, ale Mary ji zadržela: „Coro, já tu Broka nechat nemůžu!“ „Bročku, pojď!“ Brok neochotně přišel ke koni, a když si Cora nadválala, Brok utíkal za ní.

*****

Mary, Brok a Cora už byli v bezpečí u stáda. „Coro, děkuju, nevím, co bych si bez tebe počala. V těžké chvíli jsi mi pomohla a nahradila mi tak rodiče,“ pohladila ji s pláčem Mary. Becky stála vedle a též plakala. „Jsi skvělá Coro“ vyhrkla Becky. „Je z tebe hrdinka.“ Mary i Becky objaly Coru, a ta se na ně usmála. Potom Mary odstoupila a promluvila k celému stádu: „Děkuji vám všem.“ Se slzami v očích zamávala a vydala se s Brokem ke kamennému mostu, aby zavolala hasiče a tatínka.

Přihlížející vyhodnocení literární soutěže

DRUHÉ 1. MÍSTO, STEJNÁ KATEGORIE

MALÁTOVÁ MARKÉTA 9 let – Jablonec nad Nisou

NIKDO MI GAGARINA NEVYMLUVÍ

Ráda se dívám na noční oblohu. Okolo desáté hodiny večer je vidět spousta hvězd, komet, galaxií a planet. Samozřejmě čím déle se koukáte, tím lépe. Jako první je vidět Merkur, ale ten není vidět, když je východ nebo západ Slunce. Na druhém místě je často vidět Venuše či Mars. A když je krásně vidět Jupiter, začíná se objevovat i Saturn. Pokud se koukáte v létě, je vidět „ten trojúhelník“.

Podíváme se astronomickým dalekohledem na Měsíc – jsou vidět moře a duny. Podívejte se dalekohledem na Jupiter – jsou krásně vidět jeho barvy a 4 největší měsíce. U Saturnu uvidíte jeho prstenec. Na Marsu není vidět nic, nebo spíš to není tak blízko. Na to je potřeba hodně silný dalekohled. Když je hodně pozdě, začínají v srpnu padat Perseidy. Také je už dobře vidět dalekohledem galaxie M31. Bohužel jsem nikdy neviděla bolid, ale vím, že se to jednou zadaří.

Kdyby nebylo mého tatínka, nevěděla bych o vesmíru tolik a o nějakém pozorování noční oblohy bych ani nevěděla. Hrozně mě to baví. Když nemůžu být venku, koukám se z okna a podle knihy odhaduji, co je to za hvězdu. Ale pokaždé to dobře neřeknu. Pokud se chcete podívat na hvězdy, nejlepší je to na Jizerce (nejvýše položená osada v Jizerských horách, je zde oblast tmavé oblohy). Ve městě toho uvidíte mnohem méně.

Oblíbených hrdinů mám spousta, ale asi vás nepřekvapí, že v tomhle článku budu psát o Gagarinovi. Celým jménem je Jurij Alexejevič Gagarin. Je to můj hrdina, protože jako první člověk letěl do vesmíru. Svou misi odstartoval 12. dubna 1961. Oblétl Zemi a po 108 minutách se v pořádku vrátil zpátky. Bohužel Gagarin zemřel 27. března 1968 během cvičného letu. Jeho letoun Mig15 spadl asi 90 km od Moskvy.

Myslím si, že se hodně bál, protože kdo by se nebál, když letí do vesmíru. Že do něj narazí nějaký meteorit. Nebo že vybuchne při startu raketa. Taky mu mohla odpadnout nějaká součástka a mohla se potom raketa rozpadnout. Třeba se bál, že mu dojde palivo, zůstane tam a až mu dojdou zásoby, tak tam umře. Hrůza!

Sice už není mezi námi, ale pořád je to můj hrdina, protože do toho šel a věřil si. Vlastně všichni, kteří letěli do vesmíru, jsou pro mě hrdinové, ale on je ten největší, protože byl první. Největší hrdina je pro mě prostě Gagarin a nikdo mi to nevymluví.

OBSAH

M. Jirčíková: Ilustrace – Okno s andělem	1
F.Uher: Stopa, která nevychladne.....	2
J. Plachetka: Mediteránské afrodisiakum	3
Blahopřání k jubileu Milanu Báčovi	6
M. Báča: Ze slova úvodem Sborníku spisovatelů Svitavska	6
Blahopřání k jubileu Pavlu Pešátovi.....	7
Pavel Pešát: Voloda.....	7
Blahopřání k jubileu Josefu Koubovi	11
M. Marboe: O Josefu Koubovi.....	11
Josef Kouba: Krb.....	12

Literární část

J. Bednářová: Právo první noci, Milostná hra	15
L. Šindlerová: Slza pro anděla, aneb život v domě o třech patrech	15
V. Kopecká: Zrna písku, Marnosti, Chtěla bych potkat sebe, Zrození	23
E. Černošová: Štěkat v souladu se zákonem, Nejpodivnější příjmení.....	24
M. Videnský: Velký pátek, Je to čím dál těžší	27
M. Richter: Jen na oko, Vlaštovky	28

Publicistika

Z. Jirásek: Malý esej o poezii	28
--------------------------------------	----

Host Kruhu 55

O. Novotná: Birute Jonuškaite	30
B. Jonuškaite: Všemohoucí, Křestní, Opožděná láska, Z dětského obrázku	30

Vzpomínka na literární osobnost

Jiří Uhlíř: Zakladatel a spisovatel literatury faktu Miroslav Ivanov	32
--	----

Ohlasy a recenze

F. Uher: Z nových knih.....	34
V. Franc: Kniha Ivy Tajovské: Opuště, že jsem se vrátil.....	36
V. Franc: Kniha Jany Burčíkové: Zápolení.....	37
V. Franc: Kniha Milana Duška: Minulosti neutčeš	38
V. Franc: Kniha Antonína Šlechty: Ptala se mne na štěstí.....	39

Zaznamenáváme a komentujeme

Jubilea členů	40
Nové knihy členů 2018, 2019	41
Ocenění.....	41
Soutěže	42
Výzva	42
Obsah časopisu autorů Jičínská ČAJ 49 únor 2019.....	42
JBM – NEWSLETTER Václava Smejkal.....	43
Článek Marcelly Marboe „Který autor se prosadí?“	43
Podzim v Polsku: Věra Kopecká	44

Podzimní maraton Střediska 2018

Poetický večírek v knihovně: Martin Vídenský	45
Akce Jana Stejskala v rámci maratonu	46
Akce Josefa Lukáška	47
Závěr maratonu – členská schůze	48

Pardubické Střípky 2018

Výsledková listina	49
Vítězné práce I. Kategorie P. Klinecká: Léto v plamenech	50
M. Malátová: Nikdo mi Gagarina nevymluví	54

Aforismy: Jiří Faltus 14, 29, 31, 43, 44, 47

KRUH, bulletin Střediska východočeských spisovatelů

Ročník XV. – číslo 55 – duben 2019

Odpovědní redaktori: Milan Dušek, Jiří Lojín, Věra Kopecká, Jiří Faltus, František Uher

Obálka: Jiří Hrabinec, Míla Dušek

Vytiskl: OFTIS s. r. o. v Ústí nad Orlicí

Příspěvky do Kruhu 56 zasílejte:

Milan Dušek – Helvíkovice 104, 564 01 Žamberk (proza)

e-mail: spisovatel@milandusek.cz

Jiří Faltus – Zborovská 221, 563 01 Lanškroun (poezie)

e-mail: faltus.jiri@centrum.cz

Jiří Lojín – Svinčany 36, 535 01 Přelouč (Publicistika)

e-mail: vasil.pes@seznam.cz

Elektronicky ve WORDU (v text. Editoru) velikost písma 12, písmo Times New Roman.

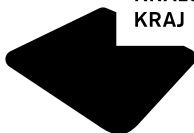
Uzávěrka příspěvků pro č. 56: sobota 18. května 2019

Zveřejněné práce nejsou upravovány bez dohody s autorem.

Pardubice

**KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ**

Číslo vyšlo z předplatného členů Střediska a městských knihoven, které bulletin odebírají a s přispěním vydavatelství OFTIS v Ústí nad Orlicí.

